۵۴۸

هفته نامه

بجز اصلاح اراده دیگری ندارم سوره هود ۸۸

اصلاح ملی

سیاسي، ټولنیزه او فرهنګي اوونیزه

۳۷مه ګڼه ۱۳۹۳ لمریز کال د جدي ٦مه د ۱۴۳٦ د ربیع الاول ۵مه د ۲۰۱۴ د سپتمبر ۲۷

آیا د امریکا د ګټو افغاني دلالان یې اوس هم نه مني؟

استاد محمد زمان مزمل:

د کابل د حکومت لویه ګناه دا ده چې ویې نشو کولای په افغانستان کې د هند او پاکستان پالیسیو ته پولې تعین کړي

٦ جدی و ۳۵ سال پس از تجاوز سرخ بر کشور ما!

ما چه چیزی فرا می‌گیریم؟

مردم غالباً در اسباب اندوه و شادمانی باهم مشترک هستند.

- زیرا همگی شادمان می‌شوند وقتی اموال‌شان زیاد شود.
- شادمان می‌گردند وقتی در کارهایشان به پیشرفت و ترقی دست یابند.
- شادمان می‌گردند وقتی دنیا به رویشان بخندد و خواسته‌هایشان تحقق یابد.
- در عین حال همگی غمگین می‌شوند وقتی به فقر و فاقه مواجه شوند.
- غمگین می‌شوند وقتی به بیماری مبتلا شوند.
- غمگین می‌شوند آنگاه که مورد اهانت و بی‌احترامی قرار گیرند.

پس مادامی که امور اینگونه است، بیاییم و از روش‌هایی که شادمانی‌های مان را پایدار می‌کند و ما را بر غم‌ها و اندوه‌های‌مان پیروز می‌گرداند استفاده کنیم.

آری، قانون زندگی اینگونه است که انسان بین تلخی‌ها و شیرینی‌ها به سر می‌برد.

من در این مورد با شما موافق هستم.

اما چرا ما در بسیاری اوقات برای مصائب و سختی‌ها جای بزرگتری از حجمش باز می‌کنیم؛ و روزهایی را در غم و اندوه سپری می‌کنیم؛ با وجود این که می‌توانیم غم و اندوه‌مان را به یک لحظه کاهش دهیم و چرا ساعت‌ها اندوهگین باشیم؟ برای چیزی که سزاوار غم و اندوه نیست! چرا؟

بدان که غم و اندوه ناخودآگاه به قلب هجوم آورده و بدون اجازه وارد آن می‌شود، ولی هر وقت دروازه غم باز می‌شود هزار راه برای بستن آن نیز وجود دارد؛ این چیزی است که ما آن را در این کتاب فرا می‌گیریم.

از جهتی دیگر، چه‌قدر انسان‌های محبوبی وجود دارند که مردم با دیدن آن‌ها شادمان می‌شوند و به همنشینی آن‌ها انس می‌گیرند، آیا به این فکر کرده‌ای که تو یکی از آن‌ها باشی؟

چرا عملکرد دیگران تو را به شگفتی وامی‌دارد و تو به دنبال این نیستی که مایه شگفتی دیگران قرار گیری!

ما در اینجا به تو می‌آموزیم که چگونه می‌توانی اینگونه باشی.

چرا وقتی پسر کاکایت در مجلسی سخن می‌گوید، همه‌ی مردم به خاطر او سکوت می‌کنند و به سخنان او توجه می‌کنند و از شیوه سخن‌گفتنش به شگفت درمی‌آیند، اما وقتی تو سخن می‌گویی از تو روی می‌گردانند و به گفتگوهای جانبی می‌پردازند؟ چرا؟

علیرغم این که اطلاعات تو بیشتر است و از مدرک علمی بالاتری برخوردار هستی و شغل و منصب برتری در اختیار داری؟ پس با وجود این چرا او می‌تواند مردم را به خود جلب کند، اما تو از آن عاجز هستی؟ چرا فرزندان فلان پدر، او را دوست دارند و به همراهی او در دید و بازدیدها شرکت می‌کنند، ولی فرزندان پدری دیگر از او روی‌گردان هستند و با ذکر انواع عذرها و بهانه‌ها از همراهی او پوزش می‌خواهند. چرا؟ آیا هردو پدر نیستند؟ این چرا و آن چرا؟ در این کتاب چگونگی بهره‌بردن از زندگی را یاد می‌گیریم. روش‌های جذب مردم، ایجاد تأثیر در آن‌ها، تحمل اشتباهات آن‌ها، تعامل با افراد سخت‌مزاج و بداخلاق و... را یاد می‌گیریم.

پس درود بر شما...

«موفقیت این نیست که تو چیزهایی را کشف کنی که مردم دوست دارند؛ بلکه موفقیت آنست که مهارت‌هایی را به کار گیری تا محبت آن‌ها را جلب نمایی».

کتاب: از زندگی‌ات لذت ببر (دکتور محمد العریفی)

اصلاح ملی را از اینجا بدست آورید

کابل: تایمنی، چهار راهی حاجی محمد داد، سرک ۴، دفتر مرکزی جمعیت اصلاح. تیلفون: ۰۷۹۹۳۹۴۰۱۵/ ۲۰۲۲۰۴۳۰۵

کابل: کوته سنگی، سرک سیلو، بلاک های شاداب ظفر، انتشارات اصلاح افکار: موبایل: ۰۷۷۸۱۹۱۳۸۲

کابل: شهر نو، چهار راهی انصاری، کتاب فروشی رسالت. ۰۲۰۲۲۰۳۳۵۹

کابل: انتشارات مستقبل مقابل بلاک های شاداب ظفر،

کابل: کمپیوتر فروشی الکاموي جاده نادر پشتون، مارکیت الله نظرمنزل۲ دوکان ۲۳/ . ۰۷۹۹۳۹۰۸۱۹

کابل: کابل ده افغانان کتاب فروشی بیهقی

کابل: انتشارات بنیاد علمی و فرهنگی مسجد جامع پل خشتی ۰۷۵۲۲۲۲۲۲۲ / ۰۷۹۹۰۱۱۱۱۱

ننگرهار: جلال‌آباد، نارنج باغ، عبدالحق مبنه، (دکابل د موټرو اډه) د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر ټیلیفون: ۰۷۰۰۶۳۲۴۸۰

جلال اباد- اسحاقزی مارکیټ، لاندي منزل، اصلاح افکار تلپفون: ۰۷۹۳۷۷۸۸۸۱

کندهار: نوی ښار، د هرات سړک، د سړي جامع غرب طرف ته سوري مېنه د امام ابوحنیفه رح تعلیمي او کلتوري مرکز د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر د تلپفون: ۰۷۰۰۳۰۸۲۷۱ ـ ۰۷۰۰۶۶۸۹۴۸

لغمان: مهترلام ښار، حمزه مارکیټ تیلفون: ۷۹۹۴۴۲۹۲۰

هرات: جاده بانک خون، بالا تر از تالار قمر، گذر هشت بهشت، انجمن اخلاق و معرفت تیلیفون: ۰۴۰۲۳۵۵۹۰

بلخ: عقب حمام سره میاشت، مرکز تعلیمی اصلاح

کندز: شهر کندز، جاده ولایت، کوچه حاجی میری، مؤسسه تحصیلات عالی سلام ۰۷۸۷۷۰۳۷۲٤

بغلان: پلخمری، مارکیت اتفاق کتاب و قرطاسیه فروشی رسالت ۰۷۰۰۵۸۹۸۵۷ / ۰۷۷۷٤۷٦٤٦۹

لوگر: مرکز، مدینه مارکیت سرک مسجد جامع، کتاب فروشی سادات، سید عبدالحمید هاشمی، تیلفون: ۰۷۰۰۴۴۹۸۱

لوگر: محمدآغه، واغجان بازار، پهلوی کلنیک حسین خیل، تیلفون: ۰۷۷۵۴۱۳۸۷۶

پکتیا: د گردیز ښار، مرکزي چوک، د نی نمایندگی وحید الله: ۰۷۷۹۲۱۳۸۲۲

خوست: افغان تاور شاته خوست مرکزي طبي لابراتوار دوهم پور د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر د اکتر محمد گلاب: ۰۷۹۹۱۷۴۵۴۶/ ۰۷۷۷۱۷۴۵۴۶

تخار: بازارچه کتاب دکان مولوی حبیب الرحمن ۰۷۷۹۶۳۴۱۹۲

بدخشان فیض آباد: ۰۷۷۵۲۷۰۵۰۸ / ۰۷۰۷۸۳۱۳۶۴

زابل: ۰۷۰۰۳۰۱۹۴۸

فراه: جاده مخابرات دست راست مرکز علمی و فرهنگی توحید ۰۷۰۳۲۰۲۰۴۴

کونړ: د معارف ریاست ته مخامخ د جمعیت اصلاح ساحوي دفتر

پیشور: مرکز فرهنگی اسلامی افغانستان/ تیلفون: ۱۵۸۵۲۷۹۵

شماره مسئول توزیع: ۰۷۸۵۴۲۹۱۱۳

قیمت یک شماره ۱۰ افغانی

جمعیت اصلاح افغانستان

بخش فرهنگی و نشرات

هفته نامه اصلاح اونیره

دلسلام داصیل فهم منبر

Email:eslahmilli@gmail.com

رئیس هیئت تحریر

احمد ضیاء رحیمزی

مدیر مسؤول

محمد شعیب قریشي

0781544115

اعضاء هیأت تحریر:

نقیب الله حمید
عبدالفتاح جواد
محمد اکبر مؤحد

ډاکټر وحید الله مصلح
عزیز احمد حنیف

همکاری نقدی تان به ما بفرستید

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح وانکشاف اجتماعی افغانستان کابل بانک
A/c No=1001202080036
(افغانی)

آدرس بانکی: جمعیت اصلاح وانکشاف اجتماعی افغانستان کابل بانک
A/c No=1001201080036
دالر امریکائی

سرمقاله

آیا د امریکا د ګټو افغاني دلالان یې اوس هم نه مني؟

د ایمل فیضي له لیکنې وړاندې د امریکا له لوري د ترهګرۍ په نامه د جګړې له پیل څخه مونږ پر دې باور وو، چې امریکا افغانستان ته ددې لپاره نه ده راغلې چې هغه دې په رښتیا سره له ګواښ سره مخ وي، بلکې دا د اوږدمهالې ستراتیژۍ یوه کړۍ ده چې د یوولسم د سپتمبر له ډارامایي پېښې وروسته یې ورته د عملي کیدلو لاره برابره کړله.

د امریکا له مخالفینو وړاندې د امریکایي ګټو افغاني دلالان پر دې ښه پوهېږي چې امریکا دلته د کومو موخو لپاره راغلې ده او تر کله به دلته شتون لري، خو هغوی د خپلو شخصي- ګټو او څوکیو لپاره د امریکا په نیابت له هغوی نه ددفاع ډول پرغاړه او پر هره سمه او ناسمه کې یې ډنګوي، ترڅو د افغان ولس پام له اصلي قضیې څخه وګرځوي او دځینو پېښو په غټولو سره د امریکایانو شتون ته دلایل پیدا کړي.

د امریکا د ګټو افغاني مدافعین لکه د شوروي د غلام ببرک کارمل په څېر چې ویل به یې: رښتینی افغان هغه دی چې د شوروي دوستي تر هرڅه وړاندې وګڼي، دوی هم همدا شعار په نورو بڼو ورکوي او د امریکا د ګټو مدافعین د هېواد رښتیني بچیان ګڼي او مخالفین یې په رنګ رنګ نومونو یادوي.

دا چې امریکایانو د امنیتي تړون تر لاسیلک وړاندې پخواني ولسمشر- کرزي ته څوځله اخطارونه ورکړل چې که دا قرارداد لاسلیک نه شي، نو دوی به خپل نظامي شتون په افغانستان کې پای ته وروسوي، هغه مهال هم مونږ همدا ویل او خپل ښاغلی کرزی هم پر همدې باور ؤ چې امریکایان له افغانستان څخه خپل پوځونه نه وباسي، بلکې هغوی غواړي چې جګړه افغاني کړي او خپله په آرام سره دلته اډې ولري او دسیمې ځارنه او له ګټو یې ځان برخمن کړي، ولې ځینو افغانانو چې له خپلو هغو ورته د امریکا ګټې اړینې او مهمې دي، د امنیتي تړون مخالفین په ډېرې بې شرمۍ سره د ملې ګټو دښمنان او د غلامۍ دسند طرفداران یې رښتیني افغانان ګڼل.

نن سبا ځینې هغه کسان چې له امریکا سره د امنیتي تړون اصلي لوبغاړي او طرفدارن وو، هغوی هم پر امریکا نیوکې کوي، په داسې حال کې چې تر پرونه یې په ډېره بېړه د امنیتي سند د امضاء لپاره کار کولو او د ملي وحدت د حکومت له جوړېدو سره سم یې هغه لاسلیک کړ. چې په سر کې یې د پخواني ولسمشر امنیتي سلاکار سپنتا دی، چې هغه هم د امریکا کړنې په افغانستان کې شکمنې ګڼي او اوس پرې لیکنې کوي.

دا خبره تر لمر روښانه ده چې امریکا افغانستان ته د خپلو ګټو لپاره راغلې ده او د دې راتګ لپاره یې له نیمې پېړۍ وړاندې لا پلانونه جوړ کړي ؤ، او د القاعدې او طالبانو ګواښ یوازې یوه پلمه، خو په خواشینۍ سره باید ووایو چې ځینې افغان امریکایان اوس هم د امریکا له ګټو په ډېره بې شرمۍ سره دفاع کوي او د امریکا ګټې د هېواد تر ګټو مقدمې ګڼي، خو د بې شرمۍ یې دا حال دی چې د افغانستان د ګټو مدافعین د هېواد دښمنان ګڼي او وړو پېښو ته غټ رنګ ورکوي او غټې دسیسې د هغو تر سیوري لاندې پټوي.

دا چې اوس امریکا وایي، چې دوی به له ۲۰۱۵زېږدیز کال نه له طالبانو سره کار نه لري، کومه نوې خبره نه ده، بلکې هغوی له لومړۍ ورځې په همدې باور وو، چې دا جګړه یوازې باید دوی ته ګټه ورسوي او په سیمه کې ورته د پښې ایښودلو ځای پیدا کړي، نه داچې دوی د افغانانو له غمه دلته راغلي وو، بلکې ددوی لپاره په همدې بڼه چې اوس په هېواد کې جګړه روانه ده، لا اوږدوالی ګټور دی او همدوی یې د اوږدولو هڅه کوي.

نه امریکا ته اشرف غني چې په امریکا کې یې د عمر ډېره برخه تېره کړې ده مهم دوست دی او نه هم ملا عمر ددوی همیشنی دښمن، بلکې هر افغان چې غواړي هېواد یې آزاد، پرمختللی او په خپلو پښو ولاړ وي، هغه د دوی دښمن دی او د دوی ګټې هغه دی چې اسلامي هېوادونه په خپلو پښو ونه درېږي.

شش جدی و سی و پنج سال پس از تجاوز سرخ بر کشور ما!

نظریات شخصیت های مهم جهادی وسیاسی در این رابطه

گروپ رسانه یی اصلاح- نعمت الله عزیزی

ششم جدی تاریخ به حیث سالروز آغاز بدبختی و ویرانی در کشور ما همیشه بیاد ماندنی است؛ سی و پنج سال قبل در این روز قشون سرخ شوروی سابق برای حمایت ازکودتاچیان مزدور ثورسال ۱۳۵۷شمسی وبنا به خواست کمونست ها، برافغانستان لشکر کشی نمودند.

قشون متجاوزشوروی سابق همراه با سردمداران رژیم کمونستی به شکل وحشیانه ای پابر گلوی آزادی خواهی ملت مسلمان افغان که قبل از آن در برابر کودتای خونین هفت ثور به پا خاسته و جهاد مقدس اسلامی خویش را در گوشه واکناف این سرزمین آغاز نموده بودند،نهاد.

روزشش جدی به حیث سالروز تجاوز بی شرمانه ارتش شوروی بر کشورما که سوغات نا میمون بیش از یک نیم میلیون شهید وبیشترازسه میلیون معلول ومعیوب را همراه با لشکری از اطفال یتیم وزنان بیوه و یک کشور ویرانه و درگیر در جنگ نا تمام برای مردم ما به ارمغان آورد، از این لحاظ نیز یک صحنه تلخ برای همه مردم به خصوص مردم کابل شمرده می شود، که وقتی در همان روز صبح از خواب بیدار شدند، لشکری از تانک های شوروی را در حال گزمه و پهره در سرک های پایتخت کشور شان مشاهده کردند.

هرچند در سالیان اخیر و پس از لشکرکشی ده ها کشور جهان به رهبری امریکا وناتو بر افغانستان، یاد بود از سالروز تجاوز شوروی سابق بر افغانستان آهسته آهسته به دلایل مختلف به سردی گرائیده، ولی خاطرات این تجاوز شوم و اثرات نا میمون آن سالها فرصت نیاز دارد تا از در ودیوار این مرز وبوم محو گردد.

گروپ رسانه یی اصلاح برای یاد دهانی از سالروز این تجاوز شوم به حیث آغاز بدبختی های تاریخ معاصر کشور، با چند تن از صاحب نظران درمورد صحبت های داشته که تقدیم خواننده گان محترم می گردد.

اینکه چرا در سالیان اخیر یاد بود از روز ششم جدی به حیث یک روز سیاه تاریخ معاصر کشور وسالروز تجاوز ننگین شوروی سابق بر کشور ما کمرنگ شده است در مورد، انجینر قطب الدین هلال یکی از رهبران جهادی کشور و کاندید سابق انتخابات ریاست جمهوری افغانستان می گوید:" ششم جدی روزیست که در این روز افغانستان اشغال شد وپس از چند سال اشغال، شوروی سابق با شکست مواجه شد ونباید این روز فراموش گردد."

آقای هلال دلیل یاد بود ضعیف ازاین روز را موجودیت نیروهای خارجی درکشور خوانده واظهار تأسف کرد که حال این روز به گرمی تقبیح نمی شود.

انجنیر قطب الدین هلال همچنان به این باور است، که نباید وجود خارجی ها در این عرصه تاثیر گذار باشد، چون به نظر وی این نیروها هم به سرنوشت شوروی سابق گرفتار اند.

دوکتورعبدالصبور فخری استاد پوهنتون کابل ورئیس جمعیت اصلاح افغانستان دلیل یاد بود ضعیف از این روز را در چند نکته خلاصه کرد.

دوکتور فخری با اظهار تأسف می گوید:" وقتی که امریکا وناتو بر افغانستان حمله کرد ویک حکومت وابسته را در اینجا مسلط ساخت، یاد بود از شش جدی، کمتر در اذهان باقی ماند."

به باور وی، اگر از ششم جدی یاد بود به عمل آید نسل جوان سوال درک خواهد کرد که چه تفاوت های بین تجاوز شوروی سابق با تجاوز کنونی غربی ها وجود دارد؟

دکتور فخری به این باور هم است که غربی ها هراس دارند که یاد آوری از چنین روزها احساسات مردم را بر ضد امریکا وغرب تقویت خواهد کرد و ازجانب دیگر موجودیت کمونیست های سابق در پست های دولت کنونی، که نمی گذارند از اعمال قبیح آنان یادآوری صورت گیرد، از دلایل عمده به فراموشی سپرده شدن این روز می باشد.

رئیس جمعیت اصلاح همچنان با نکوهش از اعمال برخی از مجاهدین که پس از پیروزی، با داخل شدن به کابل زمینه بد نام شدن جهاد ومجاهدین را فراهم ساختند، به این باور هم است که ، عده ای از رهبران جهاد مادیاتی را که در این مدت بدست آورده اند، نمی خواهند آنرا از دست دهند، به همین دلیل به گفته دکتور فخری، احساس می کنند که تقبیح از این چنین روز تاریخی سبب خدشه دار شدن مصلحت ها خواهد گردید.

به همین گونه انجینر احمد شاه احمدزی رهبر جهادی و رئیس جبهه وحدت ملی و مخالفت با پایگاه های خارجی به این بارو است که دولتمردان فعلی کسانی نیست که از مفکوره که جهاد با آن آغاز گردید از آن پیروی کنند.

انجنیر احمد شاه احمدزی نیز به این باور است که رهبران جهادی که هم اکنون در دولت به نماینده گی از مجاهدین شریک اند، با جهاد هم خیانت نموده اند ودر تجاوز جدید نیز شریک شمرده می شوند.

این رهبر جهادی همچنان می گوید:" ما از کسانی که به نام مجاهد در خیانت از شوروی ها پیشی گرفت وهدف اصلی را فراموش کرده امید نداریم که این روز سیاه را تقبیح کنند."

احمدزی می افزاید که این روز سیاه تاریخ ، ازیاد مردم نخواهد رفت واین روز را تقبیح خواهند کرد.

عنایت الله شاداب استاد پوهنتون و یکی از اعضای ارشد جمعیت اسلامی افغانستان عوامل مختلف را در تقبیح ضعیف ششم جدی به سطح دولتی یاد آوری کرد.

آقای شاداب نیزهمچو دوشخصیت قبلی، برمجاهدین سهیم در دولت انتقاد می کند که به گفته وی به ارزش یاد بود این روز پی نبرده اند.

وی همچنان می افزاید که مجاهدین مسؤولیت خود را به گونه بهتر انجام نداده اند واز سوی دیگر تبلیغات رسانه های که از طریق غرب تمویل می گردند، باعث شده است تا این روز آهسته آهسته از یاد برده شود.

استاد محمد زمان مزمل شخصیت جهادی نویسنده و تحلیلگر مسایل سیاسی این موضوع را از زاویه دیگر می نگرد و می گوید:" سیکولران از پراشوت پایین شده امریکا دراین کشور حالتی را به میان آوردند، که با توجه به آن ششم جدی به یاد مردم نمی آید، شاید بیشتر مردم این روز را فراموش کرده باشد."

این تحلیلگر همچنان به این نظر است که فراموش کردن روزی که شوروی سابق بر افغانستان حمله کرد ویک ونیم میلیون مردم افغانستان در نتیجه آن هلاک شدند خیانت با این کشور است.

به نظروی، شوروی سابق درپهلوی اینکه دشمن بزرگ افغانستان بود ولی یک دشمن با غیرت ودلیر بود، به این دلیل که این ملت را متحد ساخت وشکست خود را شرافتمندانه پذیرفت وهیچ پایگاه نظامی خود را پس از شکست بر مردم ما تحمیل نکرد.

به نظر این مبصر وکارشناس با تجاوز امریکا وکارهای که به این ملت تحمیل کرد ششم جدی از یاد مردم رفته است.

راه حل چیست؟

چه باید کرد تا این روز همان گونه که یک روز سیاه و آغاز بدبختی ها درکشور است برای نسل های آینده افغان به شکل اصلی آن منتقل و در ذهن مردم باقی بماند؟

انجینر قطب الدین هلال به گونه راه حل پیشنهاد می کند تا با برگزاری سیمینارها وکنفرانس های علمی واجتماع های بزرگ، شکل اصلی این روز باید به جوانان ونسل های آینده انتقال داده شود.

به نظر این کاندید سابق ریاست جمهوری باید معلوم شود که شوروی بخاطر حمایت کی ها وبا کدام اهداف به این کشور حمله کرده بود، وی همچنان به این باور است که تقبیح ویاد بود از این روز حق یک ونیم میلیون شهید وملت افغانستان است.

دوکتورعبدالصبور فخری همچنان در پاسخ به همین سوال با آقای هلال هم نظر است ومی گوید:" جریانات اسلامی که با وطن واسلام دلسوزی دارند ، همه ساله باید در این روز یک کنفرانس علمی دایر کرده وموضوعات مختلف درآن تحلیل وبرسی گردد."

به نظررئیس جمعیت اصلاح دراین زمان که نسل جوان با مطالعه زیاد علاقه مند نیست باید کارشود، که این نسل را ازپیامد های این روز آگاه شده وازطریق رسانه های همگانی به مردم رسانده شود.

همچنان در جواب این سوال که تقبیح و یاد بود این چنین روزها مکلفیت کی ها است ؟ در حالیکه حکومت از این روزها به دلایل مختلف که به آن اشاره گردید یاد آوری نمی کند.

آقای عبدالصبور فخری می گوید:این مکلفیت کسانی است که این روز(ششم جدی) را به گونه روز ننگین تاریخ می پندارد.

به نظروی، آن مجاهدین که ششم جدی) را روز ننگین تاریخ می شناسد باید مکلفیت خود بداند که از این قسم روزها بخاطر دفاع از دین، ناموس و وطن خود یاد آوری کند.

انجینر احمد شاه احمدزی شخصیت جهادی ورئیس جبهه مخالفت با پایگاه های خارجی با آنکه فراموشی این روز را خیانت می گوید، ولی ابراز امیدواری می کند که ملت با برگزاری مجالس علمی این روز را تقبیح خواهد کرد.

عنایت الله شاداب استاد پوهنتون کابل وعضوهیأت رهبری جمعیت اسلامی افغانستان، در این مورد با کارشناسان قبلی همنظر است و به این باور است که سازمان های که مربوط به مجاهدین میشوند باید با برگزاری کنفرانس ها وجلسات بزرگ، پیامدهای این روز را به نسل جوان ونسل های آینده از طریق رسانه های مختلف برسانند. پایان

جهادي شخصيت او ليکوال استاد محمد زمان مزمل:

د کابل د حکومت لويه ګناه دا ده چې ويې نشو کولای په افغانستان کې د هند او پاکستان پاليسيو ته پولې تعين کړي

- **افغانستان په اوسنيو سختو حالاتو کې يو سړي ته ضرورت لري او د دې سړي پيدا کول راته ګران ښکاري.**
- **امريکا عموما ګډوډي غواړي، مګر فکر نه کوم چې په افغانستان کې دې ګډوډي د امريکا په ګټه تمامه شي.**

مرکيالان: قريشي او رحيمزی

دافغانستان، سيمي اونړۍ په اړه د استاذ مزمل ځانګړی نظر او د پېښو او واقعاتو په اړه د هغه تحليل تل د لوستونکو او د حالاتو د څارونکو لپاره په زړه پورې او د لوستلو وړ وي، اصلاح رسنيز ګروپ هم له همدې امله، د هېواد او سيمي د کړکيچونو په اړه، يوځل بيا وغوښتل د درانه استاذ نظريات له خپلو لوستوالو او دده د نظر له مينه والو سره شريک کړي، شايدپدې مرکه کې ډېر څه داسې وي چې زمونږ د نظر نماينده ګي ونکړي، خو د قدرمن استاذ مزمل نظرياتو او شننو ته په درناوي ، هغه خپروو. اداره

اصلاح : په هېواد کې د سياسي واک تر انتقال وروسته، داسې اټکل کېده، چې له امنيتي، اقتصادي او سياسي پلوه به حالات ښه شي، خو دادی د نژدې دريو مياشتو په تېرېدو بيا هم ګورو چې نه يوازې حالات ښه نه شول، چې مخ په خرابېدو دي، ستاسې په اند د وضعيت د خرابېدو لامل څه دی؟

استاد مزمل:بسم الله الرحمن الرحيم

که سړی د افغانستان تېر څوارلس کلن جريان ته په سطحي نظر هم وګوري، دوه شيان ډېر خطرناک دي، يو په افغانستان کې د امريکا پاليسي ده، چې غواړي د افغانستان په پېښو کې مرکزي کردار ولري، او دويم امريکا افغانستان ته په راتلو سره ۱۴کاله وړاندې په بِ ُن کې چې له کومو ډلو سره قرارداد لاسليک کړ او بيا دلته راغلل اوس دوی پوه شول چې له ډېرکمزوري جهت سره ملګري شوي و، دا کسان په افغانستان کې د امريکايانو له شتون څخه په استفادې په تدريج سره په دې ملک کې په اقتصادي قوت بدل شول او همداسې د سياسي روابطو له نظره يې وکولای شول له چين او نورو ګاونډيانو سره اړيکې ټينګې کړي.

اوس حالت داسې دی چې امريکا لدوی پرته په افغانستان کې نه شي چلېدی، ځکه دوی پراخې اړيکې لري، او که د امريکا له لاسه ووزي، دا لوبه نوره هم خرابولی شي، زما له نظره بنيادي خبره داده چې افغانان بايد پدې پوهه شي چې امريکا که ددې ملک حالات له بهر نه خراب کړي نو دې خلکو په داخل کې.

اصلاح: ستاسو په نظر نوي حکومت ته څه په کار و چې بايد کړي يې وای، ترڅو دا مخ په خرابېدو حالات يې رغولي او هېواد يې لدې ستونزو ژغورلي وای ؟

استاد مزمل: يوقندهاری، چې په کابل کې ژوند کوي، څلورکاله وړاندې له ماسره په خبرو کې ماته په خندا وويل چې مزمل صاحب يو بت په کاردې، هغه چې په کومه طريقه وويلې زما ذهن ته هم ولوېده چې دا ملت بايد په يوچا راټول شي او طبعاً اکثريت چې په چا راټولېږي، هغه به ښه وي، د مجاهدينو په منځ کې خو نه ليدل کېږي، استاد سياف دومره لرې لاړ چې د هغه امنيت ښه کول به يوازې د خدای په توان کې پوره وي، دا نور پيران او ورسره تنظيمونه دا خو هغه دي چې ګورو يې چې له پخوا څخه له همدې سفارتونو سره سر ښوري، او پدې توګه په هغوی کې هم ددې توان نشته ترڅو يو ملي رهبر ترې جوړ شي، له حکمتيارصيب او ملاعمر سره چې يو څه ګنجايش و، هغوی په خپل زور باندې څه کمزورې لوبې وکړې، اوس په دې وروستيو وختونو کې ما فکر کاوه چې خلک اشرف غني خواته ډېر لاړل، او هغه هم د کمپاين په وخت کې خبرې لکه د صرف مير حفظ کړې وې، نسبتا ښې وې، خلک پرې دوکه شول او د واک د ګټلو وروسته په هماغه اول ورځ يې د خپل کمپاين مطابق خپل ظرفيت ونه ښود له هغه وروسته يې چې څومره قدمونه واخيستل ټول هغه خلک يې چې ده ته يې رايې ورکړې وې له ده

زمونږ په ملک کې متاسفانه حالات داسې سرحد ته رسېدلي دي، چې که څه هم ظاهرا په کابل کې یو حکومت دی، خو همېشه په هره مسئله کې د دوه کسانو نوم اخیستل کېږي، په داسې حال کې چې که چېرې اشرف غني یې نه شي کولی، نو ښه ده چې ډاکټر صاحب ته دې پرېږدي، هغه خو اقلاً جهادي سابقه لري، تر دې خو به یې خرابه نه رهبري کوي، داسې خو به نه وي، چې په هره وړه او زړه کې ښکېل وي.

خفه کړل، اوس زما په نظر هماغه د قندهاري زړه خبره ده چې افغانستان په سختو حالاتو کې یو سړي ته ضرورت لري، او د دې سړي پیدا کول راته دشوار ښکاري، بل خواته خلک خپل چانسونه خرابوي، که اشرف غني دغه معاهده نه وای امضاءکړې، له طالبانو سره یې د سولې خبرې غزولې وای،کېدای شي، یو څه شوي وای، سر بېره پردې، افغانستان حساس ملک دی، اشرف غني خپلې مېرمنې ته هم واک ورکړ، چې د یو شمېر کلیوالو خلکو له غبرګون سره مخ شو، نو په افغانستان کې مشکل هماغه د "بت" دی او په افغانستان کې جهادي بتانو خپل ځان خراب کړ، او اوس هم دا ملت په دې سخته مرحله کې یو سړي ته ضرورت لري او ددې یو سړي پیدا کول ډېر مشکل دي.

اصلاح: د افغانستان ترڅنګه په سیمه کې هم حالات ترینګلي دي، پاکستان د خپل هېواد د نا امنیو تور په افغانستان لګوي او افغانستان په پاکستان، ستاسو په اند دا ټول د امریکا یوه لوبه نده، ترڅو د دوه ګاونډیو مسلمانو هېوادونو ترمنځ اړیکې خرابې وساتي او دلته د جګړې د اور په بل ساتلو سره خپلې ګټې خوندي کړي؟

استاذ مزمل: سړی چې د امریکا سوابقو ته وګوري، په عراق کې، منځنی ختیځ کې، خلیج خواو شا کې، همدا چې کومه خبره تاسې وکړه، بالکل همداسې ده، امریکا عموما ګډوډي غواړي، مګر په افغانستان کې یې د ګډوډۍ لوری ډېر خطرناک نیولی او فکر نه کوم چې دا دې د امریکا په ګټه تمام شي، او پاکستان هم د شوروي د تجاوز پرمهال ډېره مبتکره پالیسي خپله کړه اوس هم د هماغې تجربې په نظر کې نیولو سره د امریکا په راتګ کې داسې پالیسیو ته لاس واچاوه، چې زما په نظر د پاکستان لپاره هم ښې نه دی، د پاکستان له لاسه هم ددې حالاتو کنټرول وتونکي ښکاري، ځکه د پاکستان خلک هوښیار خلک دی، نباید د سیمې حالات دې سرحد ته ورسېږي چې افغانستان او پاکستان ورته اوس رسېدلي دی.

زمونږ په ملک کې متاسفانه حالات داسې سرحد ته رسېدلي دي، چې که څه هم ظاهرا په کابل کې یو حکومت دی، خو همېشه په هره مسئله کې د دوه کسانو نوم اخیستل کېږي، په داسې حال کې چې که چېرې اشرف غني یې نه شي کولی، نو ښه ده چې ډاکټر صاحب ته دې پرېږدي، هغه خو اقلاً جهادي سابقه لري، تر دې خو به یې خرابه نه رهبري کوي، داسې خو به نه وي، چې په هره وړه او زړه کې ښکېل وي.

اصلاح: پاکستان په افغانستان تور پورې کوي چې د هندوستان په مرسته په افغان خاوره کې دپاکستان ضد عناصر روزي، ستاسو په نظر آیا دا به امکان ولري چې هندوستان دې دامریکا په شتون کې په افغانستان کې داسې کار و کړی شي، په داسې حال کې، چې امریکا او پاکستان تر ډېره بریده، ګډې موخې او مشترکات لري؟

استاذمزمل: هند په منطقه کې یو لوی ملک دی، حقیقت دا دی چې امریکا، په دې ۱۴ کالو کې د هند لپاره په سیمه کې کوم نقش ومانه د پاکستان لپاره دهغې زغمل هم سخت دي او هم خطرناک.

هند په دغه نفوس، تاریخ او جغرافیه، چې یې لري د افغانستان نه یې شکول ډېر مشکل کار دی، خو زه فکر کوم، چې پاکستان او هند باید خپل مسایل خپله حل کړي، که هند غواړي دلته مداخله وکړي نو هغوی کیدای شي ورته څه دلایل ولري، خو پدې کې بیا لویه ګناه په کې د کابل د حکومت ده چې ویې نشو کولای د هند او پاکستان پالیسیو ته پولې تعین کړی، دا څوارلس کاله، چې دا حکومت کومه پالیسي پرمخ وکړي د هغې په پایله کې، دوی هند او پاکستان په خپل منځ کې یوې خطرناکې سیالۍ ته هڅوي، تاسې ددې مسؤولینو خبرې واورئ، واقعا، چې سړی ډېر خفه کېږي او داسې نه وي په کار.

زمونږ خلک د دې پر ځای چې لکه: د پاکستان خلک، په دیموکراتیکه توګه خپل مسائل مطرح او حل کړي، داسې نه کوي ، بلکې هر څه د تلویزیونونو له لارې او براعلی په داسې لهجه وایي چې وروسته ترې لانجې جوړېږي.

دلته ځیني کسان وایي چې ګواکې هند د دوی اوله درجه دوست دی، هند د دوی اوله درجه دوست کېدای نشي ، دوی لا تر اوسه ونشوکړی، چې پاکستان د افغانستان اوله درجه دوست کړي، نو هند به څنګه د یوملک اوله درجه دوست شي؟ دا په کابل کې ډېره بې منطقه دیپلوماسي روانه ده، هغه وخت چې دلته خاد حاکم و، هغوی له هندوستان سره روابط درلودل خو

اشرف غني د کمپاین په وخت دا خبرې کولې خو زه داسې علامې نه وینم چې دوی دې د طالبانو سره خبرې کړي وي، که دوی له طالبانوسره د خبرو او لیدلو هوس درلود نو په دې ملک کې ډېری ولایتونه بې نظمه دي، نو دوی با ید له امریکا نه اجازه غوښتې وی، چې جناب امنیتي تړون به درته امضاء کړم، خو ماته یو دوه میاشتې وخت راکړه، چې طالب سره ووینم، دوی په ۲۴ ساعته کې قلم را واخیست او ورسره یې امنیتي تړون امضاء کړ، طالب به په داسې حال کې څنګه له دوی سره خبرو ته امیدوار وي؟ کله چې دوی یوه امضاء له ۲۴ ساعتونو څخه نه شي ځنډولی نو دوی به څه وکړي؟

دغه روابطو او دوستۍ د دوی په درد ونه خوړه، د استاذ رباني حکومت د خاد نه همدا په میراث یوړل، چې په غیردیپلوماتیکه توګه یې له پاکستان سره خپل مسایل حل کړل . پدې مسایلوکې ډېره ګناه خپله د افغان حکومت ده، دوی ونه شو کړی چې ددې دواړو هېوادونو(هند او پاکستان) ترمنځ یو متوازن سیاست تعقیب کړي او د دیپلوماتیکو طریقو نه یې تعقیب کړي، دلته اکثره چارواکي د غرب نه راغلي سیکولران دي، هماغه کسان دي چې په بهرنیو مؤسسو کې یې کار کاوه، همدا اوس وزیران دي او دا ټول د بهرنیو ملکونو لپاره کار کوي.

دوی غواړي پداسې حال کې افغانستان له همسایه ګانو سره درګیرکړي چې لا دلته یوه قوي مرکزي اداره نده راغلې، دوی یې په خوله او اظهاراتو درګیروي، سړی د خپل ملک مسائل له همسایه ګانو سره د ډیپلوماتیکو طریقو څخه مطرح کوي، ته یې چې د راډیو او تلویزیون له لارې مطرح کوې، نو دا کار بیا همداسې پوځ هم غواړي، ځکه پدې ترڅ کې دویمه خبره بیا تاجنګ ته بیایي اوباید ته بیا جنګ هم وکړی شي، ته اوس یوازې دانګام د ادارې نه یې او د خولې دې د کنځلو یو آتش فشان وځي، دا سمه نده.

اصلاح :داسې اوازې دي، چې ولسمشرمحمد اشرف غني، د ملګرو ملتونو له لارې د طالبانو سره د خبرو اترو لپاره هڅې پیل کړې او د قطر دفتر بیا پرانستل کېږي، په داسې حال کې چې محمد اشرف غني د حکومت لومړي کار له امریکا سره د امنیتي تړون لاسلیک و، په داسې یو حالت کې به د طالبانوسره خبرې څومره اغېزمنې او ګټورې وي؟

استاذ مزمل: د تېر حکومت(حامد کرزي) څخه زما تجربه داده چې په هغو کې طالبانو غوښتل له ځیني مسؤولینو سره یې وګوري، خو هغوی ونه غوښتل، ځکه د طالبانو سره خبرې هم د امریکا اجازې ته ضرورت لري، او دا لا نوره هم خطرناکه ده چې امریکا یې هم له خبرو منع کړي او هم دا ورته ووایي چې دا به هم نه وایې مونږ تاسې ته اجازه نده درکړې، اشرف غني د کمپاین په وخت دا خبرې کولې خو زه داسې علامې نه وینم چې دوی دې د طالبانو سره خبرې کړي وي، که دوی له طالبانوسره د خبرو او لیدلو هوس درلود نو په دې ملک کې ډېری ولایتونه بې نظمه دي، نو دوی با ید له امریکا نه اجازه غوښتې وی، چې جناب امنیتي تړون به درته امضاء کړم، خو ماته یو دوه میاشتې وخت راکړه، چې طالب سره ووینم، دوی په ۲۴ ساعته کې قلم را واخیست او ورسره یې امنیتي تړون امضاء کړ، طالب به په داسې حال کې څنګه له دوی سره خبرو ته امیدوار وي؟ کله چې دوی یوه امضاء له ۲۴ ساعتونو څخه نه شي ځنډولی نو دوی به څه وکړي؟ او هغه کرزی لا یو څه کولای شول، خو هغه له طالب نه ولاړ او طالب هم د کرزي په دوره کې هغه فرصت بایلود.

اصلاح:امریکا وایي چې له دې وروسته یې په افغانستان کې جنګي ماموریت ختمېږي، خوبل لوري ته مونږ ګورو چې جګړه عملاً روانه ده او دواړو خواوو ته به افغانان سره جنګېږي، ستاسو په نظر د داسې یو حالت څخه د وتلو لپاره باید څه وشي؟

استاذ مزمل: مخکې مې هم وویل، چې امریکایانو کېدی شي، داسې حالت په افغانستان کې نه وی غوښتی، خو دلته د داخل نه داسې حالت سره مخ شول، که د دوی دا خبره رښتیا وي چې دا تر ټولو نه فاسد حکومت و، اودوی یې په اصلاح ونه توانیدل، کېدی شي پدې توګه د کابل له ادارې نه هم انتقام واخلي، چې ترې ووځي، دومره څه یې ورکړي دي چې یو جنګ یې پرې روان وی او دوی هره ورځ د خپلو مړو فاتحو ته کېنوي، بل خوا طالب دی، طالب خو طبعاً دامریکا دښمن دی او د طالبانو لپاره د جګړې اوږدول خو هسې هم د امریکا غوښتنه ده، زه فکر کوم امریکا کېدی شي د دواړو طرفو نه انتقام واخلي، له همدې امله ده چې دا جنګ افغانی کوي او هغه کوم تقدس چې د امریکا په وړاندې، دې جګړې درلود،هغه ترې اخلي.

امریکا غواړي هماغه د قدیم روم د امپراطورۍ غوندې ورته په چوتره ناست وي او پهلوانان به په میدان کې مبارزه کوي، تورې یې ورکړي دي، دوی به سره په تورو ویشتل کوي، امریکایان به په خپله تفرېح کوي.

اصلاح:نو چې کله خبره داسې وي چې امریکایان، افغانان په خپلو منځو کې سره جنګوي، نو بیا ستاسو په نظر افغانانو ته څه کول پکار دي؟

استادمزمل: سړی حیران شي چې کومو افغانانو ته خبره وکړي، ایراني افغانانو ته یې وکړي؟ پاکستاني افغانانو ته یې وکړي، امریکایي افغانانو ته یې و کړي، یوه مشترکه لهجه او مشترکه ژبه چې ددې افغانانو لپاره یې سړی باید استعمال کړي نشته، هره خبره، چې مونږ یې کوو، کېدای شي په مونږ هم خلک یو نوم کېږدي، چې ته په کې لا څوک شوې؟ افغانان که افغانان وا ی دوی به په دې څوارلس کلونو کې یا آن په دې دېرشو کلونو کې یوه لاره وېستلې وای، دوی د خپل ملک سړی په پردیو بندي کوي او په دې خوشحالېږي، ته دې ته افغان وایې؟ زه خو وایم خپله یې مړ کړه خو د بل په بندیخانه کې یې مه وینه!

امریکایانو په دې څوارلس کلونو کې زمونږ خلک عوض کړل، زمونږ تاریخ یې عوض کړ، زمونږ کلچر یې عوض کړ، زمونږ کورنۍ یې خرابه کړې، زمونږ وکیله یې فاسده کړه، زمونږ حاکم یې خراب کړ، زمونږ لویه جرګه یې خرابه کړه، زمونږ ملي شورا یې خرابه کړه.

په دغه څوارلس کلونوکې چې دا څه راغلي دي که وزیر دی، که وکیل دی که لویه جرګه ده دا ټول بنیادونه خراب دي، هېڅ وخت د افغانستان پارلمان یا لویې جرګې دغسې فیصلې نه دي کړي کومې چې دوی کړي دي، باور مو راځي، چې د دوی بې همتۍ نه څوارلس کلن خلک د

بېګانه و سره حساسیت ښیي، که زمونږ په سپین ږیرو سیاستمدارانو کې همت وی، ولې به زمونږ ماشومان د خپل تاریخ لپاره راپورته کېدل؟ دا مسؤولیت چې نن ځوانې طبقې ته انتقال شوی وجه یې دا ده، چې زمونږ زړې طبقې خپل روحیات د لاسه ورکړي دي.

اصلاح : د نوي حکومت له جوړښت څخه د نژدې درې میاشتو په تېرېدو لا هم کابینه شتون نه لري او د هېواد حالات ورځ تر بلې خرابېدونکي دي، په دې اړه ستاسې نظر څه دی؟

استاذمزمل: اصلاً د انتخاباتو دنتایجو د اعلان لپاره امریکا سفارت ته د دواړو مشرانو په تګ سره ددې حکومت لوری په غلط لوري ولاړ، د یوه مناسب او زړور تصمیم چانس یې له لاسه ورکړ، اوس چې دوی دا درې میاشتې کېږي او هېڅ قدم په کې نه شي اخیستی، علت یې دا دی، چې اول قدم یې غلط واخیست.

که چېرې دوی د انتخاباتو د نتایجو دملو لپاره دا انصاف کړی وی چې د سفارت په ځای ارګ ته تللي وی او د یو ملي وحدت حکومت یې په ارګ کې جوړ کړی وای، نو کېدای شي د دواړو په کې پرده شوې وای، مګر دواړو غلطي وکړه، اوس نه اول درجه کاندید رول لري او نه دویم، ځکه ددې سره په حکومت کې شریک دی او هغه د مصلح غږ هم له منځه لاړ.

که چېرې دوی د انتخاباتو د نتایجو دملو لپاره دا انصاف کړی وی چې د سفارت په ځای ارګ ته تللي وی او د یو ملي وحدت حکومت یې په ارګ کې جوړ کړی وای، نو کېدای شي د دواړو په کې پرده شوې وای، مګر دواړو غلطي وکړه، اوس نه اول درجه کاندید رول لري او نه دویم، ځکه ددې سره په حکومت کې شریک دی او هغه د مصلح غږ هم له منځه لاړ.

اصلاح: ستاسو په نظر داسې خوبه نه ښکاري، چې د کابیني د جوړېدو لپاره به هم یوځل بیا، د ټاکنو د نتایجو د اعلان په شان جان کېږي کابل ته را وغواړي؟

استاذ مزمل: ددې احتمال شتون درلود چې دوی دواړه امریکا ته وغواړي، او امریکا کې اوباما په خپلو مبارکو طرحو او انتخاب کابینه جوړه کړي، ډېر احتمال همداسې ؤ چې دا کابینه به په امریکا کې جوړېږي، ځکه کابینه نسبتا د اولې مصالحې نه لږ قوي سړی غواړي، نو په هر صورت تر اوسه خو وځنډېده، خو کېدای شي پیوندي پیوندي یې جوړه کړي، په یو دوه درې کسانو به موافقه وشي هغه به اعلان کړي، خو بیا به هم هسې وخت پرې ضایع شوی وي، ځکه هغه دوه درې کسان به څوک وي؟ د شمال جبهه کې څوک دي؟ او د سیکولرانو سره څوک دي؟ همدا کسان به راولي، نور به نو د کوم ځای نه خلک راولي؟ کوم فیدل کاسترو خو نه راځي، چې دومره غرور ورسره وي چې د امریکا په ځنګ کې هم خپل مستقل موجودیت وساتي، دوی خو یې په دې لرې د نیا کې هم نه شي ساتلی.

اصلاح :په نړیواله سطحه داسې ښکاري، چې روسیه غواړي د پخواني شوروي اتحاد نظریه را ژوندی اود امریکا په وړاندې سړه جګړه وړاندې بوزي، په دې رابطه دروسیې چارواکیو څه څرګندونې هم اورېدل کېږي.

ستاسې په نظر اوسنۍ روسیه دا توان لري چې د امریکا په مقابل کې د شوروي غوندې ودرېږي او بیا که ودرېږي نو بیا به یې پرمونږ یا نورو اسلامي هېوادونو اغېز څه ډول وي؟

استاذ مزمل: مسایل باید د ګټې او تاوان په حساب مطرح نه کړو، مسایل داسې دي، چې بین المللي سطحه دا دنیا سره ډېره جوخته شوې ده، هېوادونه له یو بل نه متاثرېږي، پر یوبل اثر ګذار دي، په داخلي پالیسیو کې به بیرونیو پالیسوکې، په تېره پېرۍ کې چې یو بنګله دېش له پاکستانه بېل شو، چین او امریکا دواړه وارخطا شول، د چټاکانګ پوځي اډې برخلیک چین او امریکا سره پخلا کړل، نو طبعا دا مسائل اثرګذار وي، بیا په دې وړو ملکونو خو ډېر وي، زما له نظره امریکایان تر اوسه کامیاب دي، په بین المللي سطحه کامیاب دي او د افغانستان په سطحه ناکام دي، امریکا که د چین او هندوستان لپاره په افغانستان کې رشوتونه نه وای ورکړي، نو وخته به لا دا روسیه یا یو بل ملک د امریکا په مقابل کې راپورته شوي و، روسیې او چین ته په کار وه چې امریکایې دومره مخکښۍ ته نه وای پرې اېښې، خو متاسفانه چین له خپلو مسلمانانو وېرېږي اوغواړي هغوي په امریکا باندی وټکوي، پدې توګه چین او هند دواړه په افغانستان کې له امریکایانو څخه د رشوت په اخیستو چپ شول، هند ته یې داسې یو رشوت و رکړی دی چې په افغانستان کې ددوی نقش او کردار لوړ وي او پاکستان پرې ښه وځورولی شي، همدا راز د چین لپاره یې یو مردار هډوکی دا د مس عینک او په شمال کې د نفتي حوزې د قرارداد په بڼه ورکړل حتی امریکا ایران ته رشوت ورکړی دی او دلته یې ورته ایران پلوه ډلې چاغې کړې، هغوی لپاره دا ډېر غټ رشوت دی ، نو که چین او هند له روسیې سره خیانت نه وای کړی، امریکا په منطقه کې دومره نقش نشوای لوبولای.

اصلاح : ستاسو په نظر آیاننی روسیه د امریکا په وړاندې د پخواني شوروي نقش لوبولی شي؟

استاذ مزمل:روس خپل تاریخ لري، لوی تاریخ او که چېرې د روس امپراطوري افغانانو یې نه وای ړنګه کړې، دا د تاجکستان او ازبکستان په وسه کې نه وه، بل خواته روسان ډېر وطن دوسته خلک دي، زه د روسانو په پالیسۍ کې ډېر تغییرات وینم دا اوس هم که امریکا یې د اوکراین له لارې ډېر ژوبل نکړي، هغوی پدغه منطقه کې ښه نقش لوبولای شي، دا تاجکستان، ترکمنستان او ازبکستان که څه هم آزاد ملکونه دي، خو اوس هم د روسیې تر تاثیر لاندې دي ، صحیح ده چې روسیه به دلته له افغاني کمونستانو په اړه چې له امریکا سره ودرېدل څه تجدید نظر وکړي، مګر دا نور چې نومونو کې یې اوف اوف راځي، روسیه له هغوی نه اوس هم مایوسه نه ده او روسیه ډېرې رېښې لري او په دې وروستیو کې یې له ښاخونو څخه رېښې ډېرې ژورې تللې دي.

گلبرگهای ادبی

اقوال علما در مورد امام ابوحنیفه رحمه الله

۱- ابن مبارک "رحمه الله "میگوید اگر خداوند جل جلاله مرا توسط امام ابوحنیفه "رحمه الله "وسفیان"رحمه الله "کمک نمیکرد بسان دیگران می بودم.

۲- مالک ابن انس "رحمه الله میگوید امام ابوحنیفه"رحمه الله را شخصی یافتم هرگاه میخواست درصحبت خود بگوید که این ستون از طلا است، آنرا به دلیل ثابت میکرد.

۳- ابن مبارک "رحمه الله میگوید فقیه ترین مردم ابوحنیفه"رحمه الله" رایافتم، که درفقه مثل ومانند او را ندیده ام.

٤- مکی ابن ابراهیم"رحمه الله میگوید ابوحنیفه "رحمه الله عالمترین اهل زمان خود بودند.

هر کس آنچه در دل دارد می بخشد!

روزی ثروتمندی سبدی پر از غذاهای فاسدی به فقیری داد. فقیر لبخندی زد و سبد را گرفته و از قصر بیرون رفت.

فقیر همه آنها را دور ریخت و به جایش گلهایی زیبا وقشنگ در سبد گذاشت و بازگردانید.

ثروتمند شگفت زده شد و گفت: چرا سبدی که پر از چیزهای کثیف بود، پر از گل زیبا کرده ای و نزدم آورده ای؟!

فقیر گفت: هر کس آنچه در دل دارد می بخشد!!

درجهان سه چیز است که صدا ندارد:

مرگ فقیر

ظلم غنی

چوب خدا ...

زندگی خروسی یک عقاب

کوه بلندی بود که لانه عقابی با چهار تخم، بر بلندای آن قرار داشت. یک روز زلزله ای کوه را به لرزه در آورد و باعث شد که یکی از تخم ها از دامنه کوه به پایین بلغزد. بر حسب اتفاق آن تخم به مزرعه ای رسید که پر از مرغ و خروس بود.

مرغ و خروس ها می دانستند که باید از این تخم مراقبت کنند و بالاخره هم مرغ پیری داوطلب شد تا روی آن بنشیند و آن را گرم نگه دارد تا چوچه به دنیا بیاید.

یک روز تخم شکست و چوچه عقاب از آن بیرون آمد.

چوچه عقاب مانند سایر چوچه ها پرورش یافت و طولی نکشید که چوچه عقاب باور کرد که چیزی جز یک چوچه خروس نیست. او زندگی و خانواده اش را دوست داشت اما چیزی از درون او فریاد می زد که تو بیش از این هستی. تا این که یک روز که داشت در مزرعه بازی می کرد متوجه چند عقاب شد که در آسمان اوج می گرفتند و پرواز می کردند. عقاب آهی کشید و گفت: ای کاش من هم می توانستم مانند آنها پرواز کنم.

مرغ و خروس ها شروع کردند به خندیدن و گفتند تو خروسی و یک خروس هرگز نمی تواند بپرد اما عقاب همچنان به خانواده واقعی اش که در آسمان پرواز می کردند خیره شده بود و در آرزوی پرواز به سر می برد. اما هر موقع که عقاب از رویایش سخن می گفت: به او می گفتند که رویای تو به حقیقت نمی پیوندد و عقاب هم کم کم باور کرد.

بعد از مدتی او دیگر به پرواز فکر نکرد و مانند یک خروس به زندگی ادامه داد و بعد از سال ها زندگی خروسی، از دنیا رفت.

تو همانی که می اندیشی، هر گاه به این اندیشیدی که تو یک عقابی به دنبال رویاهایت برو و به یاوه های مرغ و خروس های اطرافت فکر نکن.

جوانی...

دانشمند شهیر جهان اسلام دکتور یوسف قرضاوی در مورد شخصیت و مقام جوان و جوانی می نویسد: جوانی مرحله ی قدرت است، جوان بودن نماد قدرت و زندگی سرشار از حیات است، چون کمال عمر انسان و کمال هر چیزی اواسط آن است، همان گونه که خورشید در میان روز درست در اوج آسمان قرار می گیرد و در آن حالت قوی تر و گرمتر از گذشته است، بنابراین، جوانی هم مرحله ی جوانمردی و فعالیت و تحرک در عمرانسان و حیات اوست، به همین خاطر این مرحله دارای اهمیت ویژه است، مرحله عطا و بخشش و فایق آمدن برمشکلات و به سبب استعدادها و توانایی های که در او نهفته است، حافظ دعوت و پشتیبان پیغام آوران الهی بوده اند. یاران همسنگر و ایثارگر رسول الله صلی الله علیه وسلم نیز جوانان بودند و بزرگترین صحابی مشهور ابوبکر است که سن او روزی که مسلمان شد بیش از ۳۸ نبود و حضرت عمر رضی الله ۱۰ سال از او خرد بود و حضرت علی رضی الله عنه کمتر از ۱۰ سال داشت و کسانی که در عمر جوانی و نوجوانی ایمان آورده بودند زیاد بودند و همچنان افرادی که در عقبه دوم حضور داشتند عمر شان از ۱۵ تجاوز نمی کرد.(محمد منیرشریفی از زندان پلچرخی)

ومعلوماتي

علم او عمل

د لوړهمت له نښو څخه دا هم ده چې سړی بايد علم د عمل سره يو ځای کړي. څکه هغه علم به څه ارزښت ولري چې عملي جامه ونه لري؟

که دې يو دعوتگر وليد چې د ډېر عمل له امله هېڅ وخت ډېرې مطالعې او ليکنې ته نه لري خو په قول، عمل او حرکت سره د سترو شخصيتونو په جوړولو کې مصروف دی، نو پوه شه چې دی د لوړو همتونو والا خلکو نه دی او که يو دعوتگر ووينې چې ښې خبرې کوي خو عمل يې خراب دی، په هره غونډه کې په لوړ آواز خبرې کوي خو د کوښښ او پلټنې په ډگر کې هېڅ اغيز نه لري، نو پوه شه چې دی د دعوت مدعي دی خو دعوتگر نه دی! الله تعالی دې په هغه عالم باندې رحم وکړي چې فرمايي:

"حسن بصري رحمه الله پدې وجه ستري درجې ته رسيدلی ؤ، چې کله به يې خلکو ته امر کاوه پخپله به يې له ټولو نه مخکې پرې عمل کاوه او کله به يې چې د څه شي نه منع کول نو لومړی به يې له ټولو مخکې پخپله هغه کار پرېښوده" (ژباړه: حزب الله ناصح)

سويان او چينډخې

سويان ډېر ډارن مخلوق دی. کله، کله له هسې سيوري نه هم ډارېږي. يوه ورځ سويانو پرېکړه وکړه چې د دې خوارۍ له حالت نه خو مرگ ډېر ور ته ښه دی. سره راټول شول چې په دې وغږېږي چې د مرگ به غوره لاره کومه وي. په دې وخت کې يې يو شور تر غوږو شو. سويانو فکر وکړ چې کوم خطر ور ته متوجه دی، په ټوپونو شول چې خپل غار ته ننوځي. په لاره کې چې د يوه ډنډ له څنگه تېرېدل، هلته په لوښو کې چينډخې ناستې وې، چې د سويانو د ټوپونو غږ يې تر غوږه شو، په بېړه يې ډنډ ته ټوپ کړل او په اوبو کې پټې شوې.

دا حالت چې يوه سوی وليد، په نورو يې غږ وکړ: گورئ! خبره دومره ډېره خرابه هم نه ده لکه مونږ يې چې فکر کوو، داسې مخلوق هم شته چې هغه له مونږه ډارېږي!

درس:

که يو څوک هر څومره بدمرغه او خوار هم وي، نور داسې خلک وي چې له هغه نه ډېر خوار وي. سړی بايد په خپل حالت شکر وباسي، نهيلی نه شي، بلکې د خپل حالت د ښه والي هڅه وکړي.

ژباړه: ډاکټر غنچه گل ارمان

دعوتگره وروره!

په کومو ظروفو او شرائطو کې چې اسلامي امت شپې سبا کوي، ډېر سخت او د کړاوونو نه ډك دي او يوازې همدا ته کولی شې چې لدې شرائطونه يې راوباسې. بايد لوړهدف ولرې، ټول کارونه دې له خپل رب سره وتړې. بايد په زړه کې داسې سوزوونکی اور احساس کړې، لکه هغه پلار چې زوی يې ناروغ وي او يوازې هغه مهال په راحت کېږي چې ډاکتر ته يې ورسوي، يا د هغه حالت په څېر چې په کور کې دې دومره شی نه وي چې خپل ژوند او د خپل عيال ژوند پرې خوندي کړې نو څومره غمژن کېږې. د خپل اهل اوعيال لپاره هر ډول کړاوونو گاللو ته اړکېږې.

ضروري ده چې بايد زمونږ په سينوکې رښتينې عاطفې موجودې وي تر څو په هرحالت کې د خپل هدف د لاس ته راوړلو په لټه کې واوسو.

دا ډول عاطفه او احساس ترڅو زمونږ په زړنو کې ځای ونه نيسي، زمونږ د وينې او روح سره گډ نه شي، زمونږ ذهن او فکر له اغېزلاندې را نه ولي، هېڅکله به مونږ ونشوکړای چې ډېر کارونه مو په مخ روان کړو. مصطفی طحان

که ته د الله شې نو...

يوه ورځ امام احمد رحمه الله يو ښار ته سفر وکړ، د شپې يې چې په جومات کې لمونځ وکړ، نو هملته ويده شو، خو د جومات خادم پرېښود او اجازه يې ورنکړه، کوڅې ته ووت او غوښتل يې هلته ويده شي، خو څوکيدار هلته هم د ويده کېدو اجازه ورنکړه امام احمد ورته وويل زه هم ځای نه لرم، نو چېرته ويده شم. خو څوکيدار له تخرگونو ونيو او همداسې يې کش کړ، تر دې چې د نانوايي يو دوکان ته ورسېد او هلته يې پرېښود، کله چې نانوايي کورته راته نو امام احمد يې هلته وليده، کور ته يې ننويست او د خوب ځای ته يې بوتلو، خو کله چې امام احمد څملاست، څوکيدار همېشه ذکر کاوه، چې بيخي يې ذکر نه بندواه، امام احمد ترې وپوښتل څومره وخت کېږي، چې همداسې ذکر کوې؟ هغه ورته وويل خو کاله کېږي، چې همدا کار کوم، امام احمد ورته وويل، څنگه دې حال ته ورسېدې، نانوايي وويل: له ډېر تمرين وروسته، امام احمد ترې پوښتنه وکړه، ددې ذکر کوم اثر دې په ځان کې ليدلی دی؟ نانوايي ورته وويل: هو هرډول دعاء مې چې کړې ده قبوله شوې ده خو يوه دعاء مې نه قبلېږي، چې ای خدايه ته راباندې امام احمد وگورې! نو امام احمد په لوړ غږ سره وويل! سبحان الله، الله تعالی امام احمد ستا کور ته په کش کولو کش کولو راوست.

رسالت مؤمن در جامعه

رسالت فرد مؤمن در جامعه مسؤولیت بس خطیر و ارزنده هست زیرا مؤمنان تمام خیر و خوبی ها را از اسلام و پیامبر آخرالزمان صلی الله علیه وسلم فرا گرفته اند پس باید و باید مصدر خیر و خوبی برای جهانیان و جامعه انسانی باشند و همچنان همه مستضعفین و محرومان جمع امید خود را به مؤمنان بسته اند تا به فریاد ایشان برسند و آنها را از حلقه های زنجیریی ظلم و استبداد و از منجلاب وحشت و فساد نجات ببخشند، زیرا بعد از ختم رسالت و نبوت انبیاء علیهم السلام توسط رسول الله صلی الله علیه و سلم مکلفیت و مسؤولیت دعوت و ارشاد، امر به معروف و نهی از منکر بدون استثناء مطابق توان و موقف هر مسلمان، بدوش همه مسلمانان میباشد و هر مؤمن مسؤولیت فردی، خانوادگی و اجتماعی خود را بدوش دارد و مکلفیت مؤمن تنها به اصلاح خویشتن خلاص نمیشود، بلکه او در برابر نفس، خانواده و جامعه رسالت و مسؤولیت دارد، که میتوان مکلفیت های مسلمان را به سه بخش خلاصه کرد: اصلاح خود، اصلاح خانواده و اصلاح جامعه.

اصلاح خود:

نخست هر مؤمن در برابر نفس خویش مسؤولیت دارد که خود را در همه ابعاد زنده گی: بعد عقیده، عبادات ، اخلاق ، معاملات و سلوک اصلاح نماید، عقیده مطابق قرآن و سنت باشد، عمل او مانند عمل صحابه باشد، از شرک، بدعات و دیگر چیزهای خرافاتی ،خلاف شریعت اسلامی بدور باشد، الله تعالی میفرماید:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَنْ ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) (المائده: ۱۰۵) (ای کسانی که ایمان آورده‌اید به خودتان بپردازید هر گاه شما هدایت‌یافتید آن کس که گمراه شده است به شما زیانی نمی‌رساند بازگشت همه شما به سوی خداست پس شما را از آنچه انجام می‌دادید آگاه خواهد کرد).

بنابر آن اصلاح از خود انسان شروع میشود که هر فرد باید ابتداءً خود را اصلاح سازد وبرای خور خیر رساند و مسؤولیت خویش را در برابر خود ایفا نموده بعد به خانواده و جامعه بپردازد و همچنان اصلاح و فساد افراد نقش مستقیم به صلاح و فساد خانواده و جامعه دارد زیرا خانواده ها و اجتماع از افراد تشکیل یافته است اگر افراد خانواده ها و جامعه شایسته و نیکو باشند خود به خود خانواده ها و جامعه شایستته و نیکو میشود و اگر افراد ناشایسته و فساد پیشه باشند خانواده ها و جامعهٔ انسانی را به فساد و تباهی میکشانند.

و از طرف دیگر اگر مسلمانان خود را اصلاح نکنند و خود را شایسته نسازند هرگز مسؤولیت خویش را در برابر خانواده و اجتماع ادا کرده نمیتوانند و هرگز مصدر خدمت به دیگران شده نمیتوانند چنان الله متعال فرموده است:

(أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ)(البقرة:۴۴) (آیا شما دیگرا نرا به نیکی دستور مید هید و نفس های خودرا فراموش می کنید)، درین آیت مذمت و بدی کسانی بیان شده است که خودش عمل صالحه را انجام نمیدهد و دیگران را به نیکی امر می نماید، انسانی که فلاح و خیر خود را نخواهد و دنبال خیر دیگران بگردد انسان عاقل و خردمند نیست، از طرف دیگر کسی خودش عمل نمیکند ، خودش فاسق و فاجر باشد، ودیگران را به نیکی دعوت میکند، دعوت و سخن او برمردم تاثیر ندارد و مردم سخن او را قبول نمیکند، در آیت دیگری چنین میخوانیم:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ، كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ)(الصف:۳-۲) (ای مؤمنان چرا چیزیکه میگویید انجام نمیدهید، به نزد الله تعالی بسیار بد است، آنچه که میگویید و انجام نمیدهید) درین آیت این سخن گنجانیده شده است که مسلمان که خودش عمل نمیکند و دیگران را به آن دعوت مینماید. مورد عذاب قرارمیگیرد.

اصلاح خانواده:

دوم مسؤولیت که فرد مؤمن دارد اصلاح خانواده است،الله تعالی میفرماید: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا) (التحریم: ٦) (ای مؤمنان خود و خانوادهٔ خویش را از آتش (جهنم) نگهدارید درین آیت فرد مسؤول فامیل، در برابر اصلاح خانواده مسؤولیت دارد که خانواده خود را در هر بخش زندگی در چارچوب دین مقدس اسلام تربیه نماید مانند: تربیه ایمانی، تربیه عبادتی، تربیه اخلاقی، تربیه تزکیوی، تربیه بدنی و تعالیم ارزمند انسانی.

خانواده اساس جامعه را تشکیل میدهد، هر گاه خانواده اصلاح شود جامعه هم اصلاح میشود از عبدالله بن عمر روایت است که میفرمود: من از رسول الله صلی الله علیه وسلم شینیدم که فرمود: (تمام شما راعی(سرپرست) هستید و هر کدام شما از رعیت خود مسؤول هستید، امام راعی است و او مسؤول است از رعیت خود و مرد راعی است در خانه خود و او مسؤول است از رعیت خود و زن مسؤول است در خانه شوهر خود و او مسؤول است از رعیت خود ، خادم راعی است در مال سید خود و او مسؤول است از رعیت خود، و مرد راعی است در مال پدر خود و او مسؤول است از رعیت خود ، پس تمام شما راعی هستید و تمام شما مسؤول از رعیت خود هستید). (متفق علیه)

اسلام این دین جاویدان الهی خانواده را تهداب و اساس بنای امت دانسته معتقد است، که اگر خانواده اصلاح بود، تمام جامعه اصلاح میشود و اگر خانواده بسوی فساد رود تمام جامعه فاسد میشود، وبخاطر اصلاح خانواده در بین اعضای تشکیل دهندهٔ آن نظمی را ایجاد کرده و تحت همین نظم مسؤولیت های مرد، زن وفرزندان را تعین نموده و حقوق هر کدام را مشخص ساخته است و این مسؤولیت ها و حقوق را با ایمان پیوند داده است.

اگر چه زن و مرد مسلمان این مواقف سالم و روابط مبتنی بر کرامت انساني را کاملا طبیعی میدانند ولی این حالت در حقیقت یک گذار خیلی بزرگی میباشد که تمدن اسلامی زن را در مکان شرف و عزت که سزاوار اوست قرارش داده است در حالیکه زن در جوامع و مدنیت های قدیم هندی، فارسی، چینی، رومی و یونانی مخلوق مستضعفی بحساب میآمدند که گویا برای پوره کردن خواسته های مرد خلق شده است و مردها او را بدون هیچ نوع حقوقی بخدمت میگرفتند و همراه با سایر اموال بمیراث میبردند. تا آنکه اسلام عزیز آمد و در نخستین مرحله زن و مرد را در اصل خلقت مساوی با هم قرار داد و در اصل مسؤولیت پذیری میان مرد و زن عدالت را قایم نمود تا هریک مطابق ظرفیت و توانمندی شان وظایف مشخص خویش را ادا نمایند. که بطور خلاصه قسمت از مسؤولیت های مرد و زن را در خانواده متذکر می شویم:

مسؤولیت های مرد در برابر خانواده:

۱- همسر نیک را انتخاب کند، همسری که چون بسویش بنگرد او را مسرور سازد و چون شوهر از خانه غایب باشد زن نفس خود و مال شوهر را حفظ کند و چون او را بخواند از شوهر اطاعت نماید.

۲- نام خوبی بر فرزندانش گذاشته و در تربیه و تعلیم شان بکوشد.

۳- اهل و فرزندان خود را به نماز و سایر عبادات امر نموده و درین کار مداومت نماید.

۴- تمام اعضای خانواده را ملزم به احکام اسلامي نموده و در عبادات و معاملات در قول و عمل پابند به اسلام بگرداند.

۵- بر فرزندان و همسر خود ظلم و تجاوز نکند، زیرا اسلام حقوق اجتماعی و اقتصادی ثابتی برای شان تعین کرده است که هیچ فردی نمیتواند از آن سرکشی نماید.

٦- مصارف خانوادهٔ خود را بطریقه نیکو و عادلانه بپردازد.

۷- اگر توانایی داشت برای پسران خود عروسی نماید و دختران خود را به اشخاص متدین بعد از موافقهٔ ایشان به ازدواج دهد.

۸- فضای خانواده را مملوء از محبت، عطوفت و ترحم بسازد، زیرا خانواده بر اساس بدبینی اصلاح نمیشود، و روابط نیک بر اساس بغض و کینه ایجاد نمیشود.

مسؤولیت زن در خانه اش:

۱- از شوهر خود در کار های نیک اطاعت نماید.

۲- کسی را که شوهرش نمیخواهد و نمی پسندد به خانه اش داخل نسازد.

۳- دساتیر و آموزه های اسلامي را در خانه بر نفس خود و فرزندانش تطبیق کند.

۴- قبل از هر کار دیگری و به درجه اول توجه جدی به تربیت اطفال داشته و آنها را تربیت سالم، صالح، و ایمانی بدهد، زیرا اطفال امروز ذخیرهٔ فردا هستند.

۵- نفس خود را حفاظت نموده و در سایه های فضیلت و حیثیتی زندگی کند که الله تعالی برایش مقرر نموده است.

٦- اخلاق نیکو داشته باشد

۷- حجاب و آداب اسلامی خارج شدن از منزل را مراعات نماید.

اصلاح جامعه:

از همه مهم تر رسالت و مسؤولیت مسلمان در جامعه خیر خواهی و خیر رسانیدن است که باید شخص مؤمن در پی منفعت و اصلاح جامعه تلاش نماید و بکوشد تا فتنه و فساد را از جامع ریشه کن ساخته ایمان و تقوی را رشد دهد و هدف نهائی او تطبیق قانون الله تعالی در زمین الله بالای مخلوق الله تعالی باشد و بتوانند کفار و مشرکین را از آتش دوزخ نجات بخشیده به اسلام عزیز دعوت نمایند تا رهسپار بهشت شوند.

در عصر کنونی از جملهٔ رسالت ها و مکلفیت های مهم هر فرد مؤمن درین جامعهٔ که فساد به اوج خود رسیده است : امر به معروف و نهی از منکر است، این وجیبهٔ ارزنده ستون بزرگ دین و مسؤولیتی است که بخاطر ادای آن انبیاء علیهم السلام مبعوث شده اند و اگر بساط آن برچیده شود، مسؤولیت بزرگ مسلمانان و طریق ارزندهٔ انبیاء علیهم السلام معطل گردیده و گمراهی و ضلالت عام میگردد ، جهالت و فساد دامنگیر همه میشود ، بلاد ویران و عباد هلاک میشوند و هلاکت همیشگی را فقط در روز آخرت احساس خواهند کرد. این مسؤولیت بعد از وفات پیامبر گرامی علیه الصلاه و السلام بدوش امت قرار گرفته است: چنانچه الله تعالی میفرماید:

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ)(ال عمران: ۱۱۰) (شما بهترین امتی هستید که بیرون شده اید برای مردم امر میکنید بکارهای پسندیده و نهی میکنید از کار های ناپسند) البته قیام به این مسؤولیت یک عبادت واجبی میباشد نه یک عمل نفلی و اضافی ،امام شوکانی در تفسیر فتح القدیر مینویسد: فرضیت امر به معروف و نهی از منکر به کتاب الله و سنت رسول الله صلی الله علیه و سلم ثابت بوده و از بزرگترین واجبات دینی و اصلی از اصول آن و رکنی از ارکان محکم اسلام میباشد و بوسیله همین عمل است که نظام اسلام مکمل گردیده و عزت وسربلندی نصیبش میگردد.

امر به نیکی و نهی از منکر شامل تمام اموری میشود، که شریعت اسلامی به آن امر نموده است و یا فعل آنرا برای مردم نیکو دانسته است ودر جانب نهی از منکر تمام افعال و عقایدی را در بر میگیرد که شریعت اسلام آنرا نهی نموده است. امر به معروف و نهی از منکر در حقیقت دو گونه عمل را در ضمن خود دارد:

یکی عمل دعوت و فراخوانی و دیگری عمل تربیت و تنظیم، این دو بخش به صورت طبیعی یکی بعد دیگری قرار میگیرد، به شکلی که اولاً مردم بسوی اسلام و پذیرفتن دین الهی دعوت میشوند و بعد از آن کسانی که این دعوت را پذیرفته اند تحت تربیت قرار گرفته و تنظیم میگردند.

موفقیت دعوت و یا برعکس نا کامی آن مربوط به همین دو گونه عملکرد میباشد، یعنی اگر تنظیم به صورت درست مستحکم و اوصولی صورت گرفته و قبل از آن تربیت به صورت درست انجام یابد، کاروان دعوت راه فلاح را میپیماید، در غیر آن ناکام خواهد شد.

لذا بین دعوت و ارشاد و تنظیم و تربیت ارتباط قوی و پیوند مستقیم وجود دارد به ترتیبی که تنظیم و تربیت بدون دعوت اسلامی متحقق نمیشود و متعاقباً جامعه اصلاح نمیشود.

دعوت را میتوان به سه مرحله ذیل تقسیم نمود:

۱- دعوت و تبلیغ مردم در هر مکان و زمان ممکن همراه با تزکیه و تربیت.

۲- جهاد در راه الله تعالی بخاطر نشر دعوت اسلامی و اعلای کلمه الله.

۳- اقامه دولت اسلامی و تطبیق شریعت الهی.

تمام این مراحل سه گانه مشمول امر بالمعروف و نهی ازمنکر میباشد، که رسول الله صلی الله علیه وسلم به آن اقدام نموده و امت اسلام را مکلف ساخته است که این مسؤولیت را بعهده گرفته و تا روز قیامت به ان ادامه بدهند.

(وما ذلک علی الله بعزیز)

د سیاست گرم بازار او د کابل د کنګل وهلي سیند اوسیدونکي!!

نعمت الله عزیزي

په دې شپو ورځو کې چې هوا ورځ تر بلې سړېږي، او مالدار خلک مخکې له مخکې د ژمي سړو شپو ته چمتووالی نیسي؛ خو د بې چاره خلکو دې الله مل شي. داسې څوک نه شته چې یې لاس نیوی وکړي او یخ وهلي لاسونه یې ورته ګرم کړي. له بل پلوه دهېواد د سیاست ډګر هم ګرم دی او د ژمي یخني ورته کوم جدي ګواښ نه بلل کېږي.

سره له دې چې دهېواد سیاسي حالت ډېر په زړه پورې نه ښکاري، خو بیا هم دسیاستمدارانو په ویناو سره هره ورځ نوی رنګ اخلي. خو بېچاره ولس ورته په انتظار کې شپې سبا کوي، چې کله به هغه وعدې پوره شي، چې له دوی څخه یې پرې رایې اخیستلي وې.

په هر صورت په دې ورځو کې دهېواد ډېری پېژندل شوې څېرې په نوې کابینه کې دځان لپاره غوښنه برخه غواړي چې [دا منم دا نه منم] خبرو دسیاست ډګر لا پسې ګرم او تود ساتلي دی، له بلې خوا د ارګ په شاو خوا کابل سیند کې دپلاستیکې زړو څپرو په لیدو سره انسان دفکر په دنیا کې د انساني ژوند لومړنیو دورو ته ځي؛ چې خلکو به په غارونو کې ژوند کولو، خو که بلې خوا ته لوړو کورونو او هوټلونو ته وګوري، دیوې بې ځوابه پوښتنې سره به مخ شي چې داڅه دي؟

یوه ورځ مې دسړک پر غاړه یو په نشه ای توکو روږدی کس ولیده چې د ډېرې کمزورتیا له امله یې پښې له کاره غورځیدلې وې، زړه مې پرې ډېر وسوځیده، له سترګو مې اوښکې روانې شوې خو خیر!

دا چې له دې وروسته هوا په مزه مزه نوره هم سړېږي او هر کال د ژمي په موسم کې سلګونه په نشه ای توکو روږدي کسان دلارو په سر خپل ژوند له لاسه ورکوي، دا چې ولې د دې کار دمخنیوي لپاره لازمې لارې چارې نه لټول کېږي؟ هغه څه دي چې ډېری خلک یې پوښتنه کوي.

په داسې حال کې چې هر کال په نشه ای توکو د روږدو کسانو د درملنې لپاره په میلیونونه ډالر دافغانستان حکومت ته ورکول کېږي، خو درې سلنه کسان د درملنې چانس موندلای شي، او پاتې ۹۷ سلنه کسان د درملنې څخه محروم پاي کېږي.

زما په اند دا هم ستره بدنامي ده چې افغانستان په نړیواله کچه دنشه ای توکو په کرکیله کې لاهم لومړی مقام لري، پداسې حال کې چې له دیارلسو کلونو راپه دې خوا نړیوالې ټولنې دنشه ای توکو سره د مبارزې لپاره په میلیونونه ډالر لګولي دي، خو کومه ځانګړې پایله نه لری.

داسې هم ویل کېږی چې د ددې توکو دکرکیلې کچه دښکته پر ځای پورته تللی، سږ کال هم دچارواکو په وینا دغه ګراف لوړشوی ده او ویل کېږی؛ چې په پنځه ویشت زره هکتاره ځمکه کې کوکنار کرل شوي؛ چې حاصلات یې پنځه زره پنځه سوه ټنه اټکل شوي دي.

په دې سره ویلای شو چې افغان حکومت او نړیواله ټولنه دنشه ای توکو سره په مبارزه کې پاتې راغلي دي.

داستره غمیزه چې تر هرچا ډېر افغان ځوانان قرباني اخلي، که چېرې اړوند اداري ددغه توکو سره مبارزې ته جدي پاملرنه ونه کړي؛ لا ډېر به افغانستان له ستونزو سر مخ او بیا به یې مخه نیول ګران کار وي.

لومړی د مسؤولو ادارو مسؤولیت ده چې لوی قاچاقبران تر عدلي او قضایي تعقیب لاندې ونیول شي، دکرکیلې دمخ نیوي لپاره یې له بزګرانو سره لازمې مرستې وشي، رسنۍ، روزنیز او ښوونیز مرکزونه او تر ټولو مهم دیني عالمان دمنبرونو له لارې ددغې لویې غمیزې په هکله خلک خبر کړي او په مخنیوي کې یې تر خپل وسه خپل مسؤولیت اداء کړي.

همدا راز ددې توکو د اصلي لوبغاړو او قاچاقبرانو چې همد غربیان دي، مخه ونیول شي او پرې نه ښودل شي چې ګټه یې دوی او بدنامي افغانانو ته ورکړل شي.

ششم جدی ۱۳۵۸شمسی، نخستین روز بدبختی ها و تاریخ معاصر کشور

عبدالبصیر منیب

خاطره تلخ یك دختر جوان

"نخستین روز های رژیم خلق و پرچم و آغاز تجاوز قشون سرخ اتحاد شوروی سابق به کشور ما بود من تازه از فاکولته طب فارغ شده بودم. برادرم محصل پوهنځی انجنیری پوهنتون کابل و خواهرم هنوز تازه محصل سال اول پوهنځی اقتصاد بودند. برادرم از پوهنتون کابل لادرك شدند و تا چند ماه از مرگ و زندگی او خبری نبود. تا اینکه در یکی از شبهای زمستان که آسمان کابل ابر آلود و آخرین روز های زمستان بود افراد خاد آنوقت خانه ما را مورد محاصره قرار دادند و بعد از بازرسی و تلاشی من و خواهرم را با خود به یکی از ریاست های خاد آنوقت بردند. بعد از چند ساعت برادرم را به اطاق تحقیق آوردند. افرادیکه تحقیق میکردند چند جوان خشن و بد اخلاق بودند و برادرم را مورد عذاب و شکنجه قرار دادند و برایش خطاب کردند اگر واقعیت را بیان نکنید با هر دو خواهر جوان شما تجاوز جنسی و عمل ناروا صورت خواهد گرفت.

خشونت، تجاوز، ظلم، ناروا، تعدی و بی عدالتی اگر گروهی باشد و یا فردی یك عمل زشت، ناروا و خلاف انسانیت، مدنیت و اسلامیت میباشد. در جریان چندین دهه بالای مردم کشور ما أقسام از مظالم، تجاوز، خشونت و بی عدالتی ها صورت گرفته که نمیتوان آنرا در چند سطر و چندین جلد کتاب خلاصه کرد.

از اینکه در آستانه تقبیح از ششم جدی ۱۳۵۸ یکی از نخستین روز های سیاه و تاریك تاریخ معاصر قرار داریم و خواستم خاطره یك خواهر را که تازه در رشته طب داکتر شده بود و میخواست از طریق این رشته مصدر خدمت برای وطن و هموطنان خویش شود، مگر متاسفانه با وی و فامیل اش فقط به جرم اینکه از رژیم کمونیستی آنوقت نفرت و انزجار داشتند تجاوز صورت گرفته بود. خواهریکه برادر و خواهر جوان و چند تن دیگر از اعضای خانواده خود را در آنوقت از دست داده و در یکی از کلنیك های طبی کمپ مهاجرین در رشته طبابت مصدر خدمت بودند و چنین خاطره تلخ خود را نقل کردند.

" نخستین روز های رژیم خلق و پرچم و آغاز تجاوز قشون سرخ اتحاد شوروی سابق به کشور ما بود من تازه از فاکولته طب فارغ شده بودم. برادرم محصل پوهنځی انجنیری پوهنتون کابل و خواهرم هنوز تازه محصل سال اول پوهنځی اقتصاد بودند. برادرم از پوهنتون کابل لادرك شدند و تا چند ماه از مرگ و زندگی او خبری نبود. تا اینکه در یکی از شبهای زمستان که آسمان کابل ابر آلود و آخرین روز های زمستان بود افراد خاد آنوقت خانه ما را مورد محاصره قرار دادند و بعد از بازرسی و تلاشی من و خواهرم را با خود به یکی از ریاست های خاد آنوقت بردند. بعد از چند ساعت برادرم را به اطاق تحقیق آوردند. افرادیکه تحقیق میکردند چند جوان خشن و بد اخلاق بودند و برادرم را مورد عذاب و شکنجه قرار دادند و برایش خطاب کردند اگر واقعیت را بیان نکنید با هر دو خواهر جوان شما تجاوز جنسی و عمل ناروا صورت خواهد گرفت.

برادرم با رنگ زرد و چهره مظلومانه فقط یك محصل بود و در مقابل رژیم و اعمال غیر انسانی ایشان حساسیت داشت و مدت چند ماه از وی تحقیق کرده بودند تا از وی چیزی حاصل کنند مگر چیزی حاصل نشده بود. این حالت و جملات تند و غیر انسانی افراد خاد را وقتی برادرم متوجه شد با خونسردی گفت درست است من واقعیت را بیان میکنم. برادرم از اینکه ما در امان باشیم آنچه بود برای افراد خاد بیان کرد، مگر افراد پست فطرت خاد با آنهم با من و خواهرم رحم نکردند که هر دو جوان باکره بودیم تجاوز کردند. بعد از چند روزی برادرم را که در اطاق جدا بود شهید کردند و خواهرم از اینکه لکه ننگ و بدبختی را چطور با خود داشته باشد خود کشی کرد و من با دیگر اعضای فامیل راه هجرت را به پیش گرفتیم و حال افتخار دارم که بخاطر اسلام، وطن و اعتقادات دینی خویش بکرات خود را از دست داده و در یکی از کمپ های مهاجرین در خدمت هموطنان مهاجر خود میباشم. "

این خاطره فقط مثقال ذره از یك مقطع تاریخ تلخ و سیاه کشور ما بوده و در هر بُرهه از تاریخ ظلم و بی عدالتی صورت گرفته و این ظلم فقط به یك فرد و یك قوم خاصی نبوده، بلکه از طرف همه رژیم ها و حکومت ها ظلم و بی عدالتی صورت گرفته که نمیتوان آنرا در چندین سطر و چندین کتاب خلاصه کرد و در اخیر تکرار میکنم که باز هم متاسفم به حال آنعده از افراد و گروه های خاصیکه مذهب و اسلام ناب را آدرس قرار میدهند و از آن آدرس پاك انتحار وانفجار میکنند ، زمین های مردم را غصب میکنند و مال و دارایی مردم را به ناحق غصب میکنند. معاملات نامشروع سیاسی را با این و آن انجام میدهند.

پس بدان آنهاییکه مذهب و اسلام را آدرس میگیرند انشأ الله وعده الله حق است و همانا دین و مذهب را نگهبان بوده و خواهد بود و چنان که الله متعال فرموده است: (إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ).

هویت ملی در افغانستان؛ مشکل در کجاست؟

ذاکر جلالی

مسأله‌ی قومی در افغانستان گاه گاهی رسانه‌یی می‌شود و همانند توندباد موسمی می‌وزد، چندی بحث‌ها و گفت‌وگوهای در چند تلویزیونی راه‌اندازی می‌شود و چندتن در رسانه‌های نوشتاری چند جستاری می‌نویسند. هر کی از دید خودش به این موضوع نگاه می‌کند، اما یک دید کلی و همه‌پذیر نیز همواره وجود داشته‌است. بیشتر، رسانه‌های دیداری متأسفانه مسأله‌ی قومی را در افغانستان یک "معضل" تلقی می‌کنند و چندتن را به عنوان "کارشناس" به بحث فرامی‌خوانند و به زعم خود شان این "هیولا" را به کنکاش می‌گیرند. این سر و صدای رسانه‌یی و بگو مگوها در حالی صورت می‌گیرند که کوچک‌ترین تأثیری از خود در متن و کنه جامعه به جا نمی‌توانند بگذارند. زندگی عادی مردم از دیرباز خیلی عادی و نورمال به پیش می‌رود. افغانستان کشور دشمنی‌ها و بدی‌هاست، اما در هیچ‌کدام این بدی‌ها مسأله‌ی قومی کوچک‌ترین نقشی ندارد. این خود نشان‌گر آن است که مسأله فقط در محدوده‌ی رسانه‌ها است. زندگی روزمره‌ی مردم این حقیقت را بازگو می‌نماید که افغانستان به سطح کشورهای منطقه با کوچک‌ترین مشکل قومی دچار نیست. وقتی مسأله‌ی قومی بر زندگی مردم سایه نه افگنده است و تنها در گروِ حلقات ویژه‌ی رسانه‌یی قرار دارد، به سادگی می‌تواند به این حقیقت پی‌برد که این رسانه‌ها اند که این‌گونه تفاوت‌های خیلی فطری و طبیعی را -که هیچ کشوری از آن خالی نیست- یک "معضل بزرگ" جلوه می‌دهند و خیال می‌کنند که گویا تمامی مشکلاتی که دامن‌گیر افغانستان است همه حل شده، یگانه گره‌ی که باز نشده همین "معضل" است. اما واقعیت‌های عینی و زمینی برخلاف همه‌ی این گفتمان‌های رسانه‌یی است. وقتی دیده می‌شود این رسانه‌های ویژه از کوچک‌ترین مسأله تا حد توان شان بزرگ‌نمایی می‌کنند، ناگزیر این‌ها به تمویل از سوی بیگانه‌ها و به پیش‌برد اجنداهای دیگران در افغانستان متهم می‌شوند.

ملت-دولت و هویت قومی

ملت-دولت به شکل مدرن امروزی‌اش بر می‌گردد به اوروپای پسا قرون وسطی، زمانی‌که اروپایی‌ها با حاکمیت پادشاهی آمیخته با مذهبی‌ها وداع گفتند و به‌سوی دموکراسی لیبرال گام برداشتند. میثاق ویست فالیا (۱۹٦۸) سرآغاز حکومت‌های دارای حاکمیت ملی پنداشته می‌شود. اما به پیروزی انقلاب کبیر فرانسه (۱۷۸۹) ملت-دولت یا نیشن ستیت به شکل عملی به‌وجود می‌آید. اساس حکومت مدرن را در اروپا ناسیونالیسم ملی تشکیل داد. بدین معنا که یک ملت و یو یک دولت که حاکمیت در آن از آن مردم به‌شمار می‌رفت. ناسیونالیسم مدرن در قرن بیست، پس از فروپاشی خلافت عثمانی از اروپا به کشورهای اسلامی و عربی راه یافت.

اروپا در کل، قبل از مرحله رینسانس و سرانجام انقلاب کبیر فرانسه و دوره روشنگری توسط نظام‌های شاهی-مذهبی اداره می‌شد. حکمرانان خودکامه و مستبد با فشار دولتی و مشروعیتی که از مذهبی‌ها به‌دست می‌آوردند بر مردم حکمروایی داشتند. در آن مرحله حاکمیت یا Sovereignty از خدا بود و حاکمان وقت با استفاده از همین حربه و مشروعیتی که از سوی مذهبی‌ها به‌دست می‌آوردند بر مردم حکومت می‌راندند. این‌که مذهبِ حاکم عیسویت در آن زما در اروپا چگونه عیسویتی بود، مذهب آورده شده از سوی خدا توسط عیسی ع بود یا خیر، دچار چه تغییراتی شده بود، درین مورد شخصیت علمی افغان، دکتر مصباح‌الله عبدالباقی به تازه‌گی کتابی نوشته زیر عنوان "تمدن غربی" که درین مورد به بحث مفصل پرداخته است. دکتر مصباح‌الله می‌نویسد: " به جای این‌که روشنفکران و دانشمندان آن زمان به این نتیجه می‌رسیدند که اختلاف میان علم و دین محرف کلیسایی است، متأسفانه ایشان به این نتیجه دست یافتند که اختلاف میان دینِ مطلق و علم (ساینس) است، از این‌رو قشرِ روشنفکر در برابر دینِ مطلق به پاخیست و در نتیجه‌ای همین مخالفت {یک سره} آرام آرام به دامان الحاد لغزید."

هدف از این مقدمه اینست که این مسأله روشن شود که اروپا با وداع با دین -هر چند محرف- با چه چالش‌هایی مواجه شد؟

اروپا با کنار زدنِ مذهب از زندگی اجتماعی و سیاسی با نبود یک محکی مواجه شد که بتواند ملت و حکومت به آن چنگ بزنند و یک ارزش قابل قبول برای همه‌ی مردم باشد. به این معنا که اروپایی‌ها از یک‌چنین ارزشی بی‌بهر گشتند که همه بدون کدام مخالفت به آن احترام بگذارند و همه خویش‌را در آن شریک بدانند. اینجاست کا اروپا به ناسیونالیسم و حاکمیت "ملی" -که تکیه‌اش بر ناسیونالیسم بود- پناه برد. اروپایی‌ها ناسیونالیسم را به جایی رساندند که امروزه ما مسلمان‌ها به ارزش‌های دینی مان ارج می‌گذاریم.

ناسیونالیسم یا قوم‌گرایی یک نوع تقدس از آن خود کرد. "حاکمیت ملی" اساس فیصله‌ها، قانون‌گذاری و بنیاد تفکیک درست و نادرست گشت. به‌گونه‌ای مثال، وقتی اکثریت ملت یک خواستی داشته باشد، چون اکثریت می‌خواهد، پس این "حقیقت" یا "مشروع" است و اگر توسط اکثریت رد شود، پس الزاماً "نادرست" تلقی می‌شود.

این طرز حکومت‌داری اروپایی‌ها آرام آرام به جهان اسلام انتقال یافت. اینجا نیز طبل ناسیونالیسم و قوم‌گرایی نواخته شد. از پان ترکیسم اتاترک تا پان عربیسم بعث ارزش‌هایی بودند که برخی "روشنفکران" جهان اسلام از اروپا آموختند. یک تعداد "روشنفکران" تلاش نمودند که این ارزش‌هایی اروپایی/غربی را ارزش‌های شرقی جلوه دهند. هر چند، با وجود این‌که ناسیونالیسم بنیادگرا نقش بنیادی را در جنگ‌هایی جهانی در اروپا بازی کرد که بیشتر از هر ملت دیگر از اروپایی‌ها قربانی گرفت، اما اکنون که قرن بیست و یک است و آن جایگاه ناسیونالیسم تُند ملی و قومی در اروپا نیز به سان قرن نزده و آغازین سال‌های قرن بیست نیست، برخی "روشنفکران" شرقی یا از کشورهای اسلامی هنوز هم روی ناسیونالیسم پافشاری دارند. متأسفانه ناسیونالیسم نیز همانند بسا ارزش‌ها غربی که امروزه حتا در کشورهای غربی کنار گذاشته شده اند، اما اینجا هنوز هم رویش پافشاری می‌شود و راه حل تلقی می‌شود. این در حالیست که ما در مقایسه با احساس ناسیونالیستی اروپایی‌ها چند

برابر ارزشی مستحکم وحدت اسلامی داشته ایم. در کشورهای اسلامی قبل از ناسیونالیسم غربی دینِ اسلام بود که در تمامی امور زندگی مردم حرف نخست می‌زد. این دین بود که از حکومتداری تا آموزش و پرورش و فرهنگ همه چیز را در خود جا داده بود. جهان اسلام تاریخ درخشانی که در زیر حاکمیت دین داشته، هنوز تکرار نشده است. هم‌چنان جهان اسلام از زمانی‌که دین را کنار گذاشته و گرویده‌ی اروپای سیکولار شده، دارای پیشرفت چشم‌گیری نیست. غرب رویدادهای خویش‌را "جبر تاریخ" تلقی می‌کند و از همه‌ی انسانیت می‌خواهد که باید دنباله‌رو غرب شوند تا سرانجام دارای تمدن و پیشرفت این‌چنینی شوند. از لحاظ علمی اگر جهان اسلام حتا در تاریخ دنباله‌رو غرب شود، هرگز به غرب نخواهیم رسید.

زمانیکه اروپایی‌ها ملت-دولت یاNation-State را اساس حکومت قرار دادند، با چالش تعریف ملت یا همان Nation مواجه شدند. اگر تعریف واقعی ناسیونالیستی برای ملت مدنظر گرفته شود، پس ملت عبارت از آن گروهی از انسان‌هاست که دارای زبان مشترک، تاریخ مشترک و بالاخره وابسته به یک قوم باشند. خُب، با این تعریف نمی‌توان "ملت" هیچ کشور را در جهان مدرن تعریف نماییم. کم‌ترین کشوری را سراغ نداریم که دارای یک قوم باشد. هر چند هر دو کوریا ادعا دارند که گویا وابسته به یک ملت استند، اما در کوریا نیز اقلیت‌های اتنیکی وجود دارند. فیلسوف‌ها و روشنفکران اروپایی دنبال تعریفی شدند که بتواند ملت را به شکل مدرن اش تعریف نماید. سرانجام برای ملت بودن سیطره‌ی یک حکومت شرط گذاشته شد، به این معنا که افرادی که دارای منافع مشترک و زیر حکومت واحد قرار داشته باشند ملت پنداشته می‌شوند. این تعریفی‌است که در برابر یک امر انجام شده به وجود آمده، به این معنا که افرادی زیر یک حکومت زندگی دارند، حالا باید یک تعریفی ارائه شود تا همه را یکسان تلقی کند، سرانجام دست به این‌چنین تعریف یازیده‌اند.

هویت ملی و افغانستان

زمانی‌که سنگ تهداب دولت قومی شد، پس طبیعی‌است هویت افراد نیز باید بر مبنای احساست قومی باشد. مسأله‌ی هویت ملی به یک معضل مبدل شد. انتخاب هویت ملی در بشترین کشورهای جهانِ سوم از سوی کشورهای استعماری به حیث یک حربه به کار گرفته می‌شود و زمینه‌ی دست‌درازی درین کشورها را برایشان فراهم کرده است. جدایی طلبان بلوچ در ایران مبارزه می‌کنند، کردهای ترکیه حاضر نیستند هویت "ترک" را بپذیرند. کردهای عراق نیز مخالف حکومت اند، در پاکستان بلوچ‌ها برای آزادی و استقلال خویش مبارزه می‌کنند و چندین دهه است که مصروف جنگ استقلال‌خواهی اند... به همین سان این مشکل تا امروز دامنگیر کشورها است.

هویت ملی "افغان" در افغانستان توسط همه‌ی قوم‌های ساکن پذیرفته شده است. باشندگان افغانستان بدون کدام تفکیک همه‌ی شان خود را "افغان"ها می‌نامند و زیر همین هویت احساس افتخار و وحدت می‌نمایند. "افغان" حالا ستیزنشیپ یا نشنلتی و یا هم شهروندی افراد این کشور است. این به معنای رد بقیه‌ی هویت‌های اتنیکی نیست. به این معنا که ما پشتون افغان، تاجک افغان، هزاره افغان و غیره... داریم که در کل افغانیم، وابسته به کشوری به‌نام افغانستان هستیم و در جز یا زیر هویت ملی افغان وابسته به قومیت‌های کوچکی استیم که شمار شان به چندین گروه اتنیکی می‌رسد. درست مانند این‌که یک عرب داری شهروندی ایالات متحده آمریکا است، یا هندی‌ها دارای هویت یا شهروندی انگلستان هستند. این به هیچ‌صورت به معنای رد اصل و ریشه‌ی یک انسان نیست.

عرب به هیچ وجه آمریکایی بومی نمی‌شود، اما شهروندی آمریکا را دارد که نشان‌گر وابستگی‌اش با کشور ایالات متحده آمریکا است. به همین گونه سالانه هزارها نفر از کشورهای جهان سوم به کشورهای پیشرفته و غربی پناهنده می‌شوند، همه این‌ها پس از تلاش‌ها و مشکلات زیادی شهروندی آن کشورها را به‌دست می‌آورند .

هزارها افغان شهروندی کشورهای مخالف را دارند، در اصل این‌ها افغان اند، پشتون اند، یا تاجک و یا هم هزاره و بقیه‌ی اقوام، اما بنا بر اصول پذیرفته شده‌ی ملی و بین‌المللی کشورها باید یک کارد هویت یا شناسنامه‌ی آن کشورها را داشته باشند. به افغان‌های تاجک که شهروندی مثلاً آمریکا را گرفته اند، به هیچ‌صورت هویت اتنیکی ایشان را ذکر ننموده اند.

جالب اینست، آن‌هایی‌که سنگ قوم‌گرایی را به سینه می‌کوبند، تعداد زیاد شان داری شهروندی کشورهای غربی اند. زمانیکه در غرب هویت ملی و یا شهروندی باعث به اصطلاح رد هویت قومی ایشان نمی‌شود، پس اینجا چگونه این استدلال بجاست؟

در افغانستان متأسفانه رسانه‌های ویژه وجود دارند که برای نفاق‌پراگنی و اختلاف افگنی میان مردم افغانستان تلاش می‌ورزند. نخستین ارزش ملی مان‌را که نشانه می‌گیرند همین هویت ملی پذیرفته شده‌ی ما است. افغانستان در مقایسه با کشورهای منطقه کوچکترین مشکل قومی ندارد. اگر به راستی باشندگان سرزمین ما مخالف هویت ملی "افغان" بودند، شاید باعث مشکلات عملی می‌شدند که نشدند.

متأسفانه یک اقلیت خیلی ویژه و محدود تلاش می‌ورزد که تاریخ سیاسی کشور را تا جنگ جاری امروزه از دیدِ قومی و اتنیکی تجزیه و تحلیل نماید. حتا برخی‌ها جنگ فعلی را که از سوی طالبان به‌راه انداخته شده، قومی تفسیر می‌کنند. اگر فرض بر این باشد که جنگ جاری قومی است، پس حضور طالبان در بدخشان و فاریاب و جوزجان و یا طالبان غیرپشتون را چگونه می‌توان منطقی و علمی تحلیل کرد؟

بدبختانه یک مسأله که گاهی از سوی همین حلقات خاص قومی مطرح می‌شود، اینست که گویا پشتون‌ها چندین صد سال بر بقیه‌ی اقوام حکمرانی داشته‌اند. اگر این مسأله از دید خیلی باز و بدون کوچکترین تعصب به تحلیل گرفته شود، سرانجام به این تحلیل دست خواهیم یافت که در افغانستان هر کی به‌نام پشتون حکمرانی داشته، مردم را بین هم انداخته اند و یا دست به دیگر جنایاتی زده اند، یگانه هدف شان تداوم حکمروایی خود و فامیل شان بوده. ظاهرشاه چهل سال حکمرانی داشته، اما خود نمی‌توانست حداقل پشتو صحبت کند! اگر حاکمان پشتون با قوم پشتون به‌خاطر پشتون بودن شان رفتار ویژه‌ی می‌داشتند و با دیگران سلوک نسبتاً خوبی نمی‌کردند، پس امروز باید گواه پیشرفت همه‌جانبه پشتون‌ها از زبان و ادب و فرهنگ تا مسایل زندگی و اقتصادی می‌بودیم.

پشتون‌های مناطق دور افتاده‌ی افغانستان از کوچکترین سهولت‌های زندگی در قرن بیست بی‌بهره اند. اگر زندگی پشتون‌ها با دیگر قوم‌ها مقایسه شود، به سادگی درخواهم یافت که آن حکمرانان به اصطلاح پشتون فقط دنبال بقای حکمرانی شان بودند نه این‌که به‌خاطر پیشرفت پشتون‌ها بر دیگران ظلمی روا داشته باشد. پس به این اساس در افغانستان هیچ قومی بر قومی دیگری مسلط نبوده است، اینجا چند تنی حکمرانی داشته اند که بدون شک وابسته به یکی از اقوام ساکن در افغانستان بودند، اما سطح زندگی امروزین افغان‌ها نشان می‌دهد که گذشتگان، باشندگان این سرزمین را شایسه‌ی یک زندگی مرفه ندانسته اند. در افغانستان همه مظلوم اند، هیچ قومی برتر پایین‌تر نبوده است.

مسأله قومی در افغانستان بیشتر رسانه‌یی است، واقعی و حقیقی نیست. اگر این بحث از رسانه‌ها کشیده شود، در حقیقت و در عمل کوچک‌ترین مشکل میان مردم وجود ندارد. مردم بدون هیچ تعصب، صدها سال در کنار هم زیسته اند. روابط خویشاوندی و دوستی میان قوم‌ها در افغانستان خیلی توسعه یافته. امروزه تعداد زیادی از نسل امروز از پدر و مادر منسوب به قوم‌های مختلف زاده شده‌اند. دوران جهاد، عصر-طلایی در تاریخ وحدت ملی افغانستان تلقی می‌شود. تعداد زیاد تاجک‌ها در جبهات حزب اسلامی مصروف جهاد بودند و هم‌چنان یک تعداد پشتون‌ها زیر رهبری استاد ربانی سرگرم جهاد بودند.

افغانستان؛ هویت ملی و اسلامی؟

این مسأله واضح است که ناسیونالیسم از اروپا به جهان اسلام وارد شد و اروپایی‌ها بنا بر مشکلاتِ که داشتند روی ناسیونالیسم به حیث یک ارزش متحدکننده پافشاری کردند. اکنون جهان اسلام به کشورهای کوچک و بزرگ تقسیم شده‌اند. نام‌های اکثریت کشورهای اسلامی و جهان سوم از قومیت‌های ساکن در همین محدوده‌های جغرافیایی برگرفته شده است. هویت‌ها قومی اند و حاکمیت الهی (دینی) جایش را به "حاکمیت ملی" یا Popular Sovereignty عوض کرده است. این یک مجبوریت است، یک حالت اختیاری نیست، اجباری‌است و ما باید با این حالت با در نظرداشت باورها و هدایات دینی و مشترکات ملی مان زندگی خویش‌را عیار سازیم. این‌که رابطه‌ی "وحدت ملی" و "اخوت اسلامی" چگونه است، چگونه می‌توان این دو ارزش را با هم وفق بدهیم، این خود یک بحث جدگانه است که نیازمند بحث و پژوهش فراگیر است. رهبر جهادی افغانستان، مرحوم مولوی محمد یونس خالص و هم‌چنان روشنفکر و مبارز سیاسی افغانستان، مرحوم عزیزالرحمان الفت این رابطه را در راه حل "ناسیونالیسم متدین" پیشنهاد کرده اند. این راه برون‌رفت در جایش، اما هنوز هم این رابطه خیلی واضح و روشن نشده است.

به هر صورت، در افغانستان که هویت ملی در مقایسه با کشورهای منطقه تا حد زیاد پذیرفته شده‌است، اما اگر زندگی روزمره مردم را مدنظر بگیریم، هنوز هم هویت اسلامی تا هویت ملی ریشه‌های ژرف‌تر و مردمی‌تر دارد. اگر مکالمه‌ها و خطاب‌های عادی مردمی افغان‌ها را مدنظر بگیریم صدای "مسلمان‌ها یا برادران مسلمان" تا "افغان‌ها!" بیشتر شنیده می‌شود و سرزبان‌ها است. این مثال مکالمه‌های علمای دین نیست. افغان‌های عادی که بیشتر بی‌سواد اند همدیگر را این‌گونه صدا می‌زنند. حتا همکاری مردمی با شعارهای دینی و یادآوری باورهای دینی خیلی کارساز است تا صداهای قومی. همین اکنون، در افغانستان تعداد زیادی از مدارس دینی اصلاً نیازمند رسمیت حکومت نیستند، چون از جانب مردم کمک می‌شوند، نیازی احساس نمی‌کنند که از دولت کمک بخواهند. اما خیلی نادر شاید باشد مردم مصارف مکاتب غیردینی را بپردازند. در افغانستان رابطه دینی میان مردم به حدی مستحکم است که نسبت به هر رابطه‌ی دیگرِ قومی و زبانی و سمتی مردم را متحد و یک‌دست نگه داشته است.

بحث هویت ملی؛ چرا چهره‌های "مشخص"؟

سال گذشته جنرال عبدالواحد طاقت، از اعضای پیشین حزب کمونیست خلق افغانستان در یکی از بحث‌های تلویزیونی اقوام غیرپشتون را باشندگان اصلی افغانستان ندانست و حتا تا توهین و تحقیر دیگران پافراتر گذاشت. همان دشنام باعث شد که این شخص از سوی حکومت دستگیر شود و پس از معذرت‌خواهی دو باره رها شد. امسال باری دیگر در یکی از بحث‌ها فراخوانده می‌شود و همان چرندیات را دو باره تکرار می‌کند. سوال اینجاست که چرا شخصی مانند طاقت با درنظرداشت چنین نظر و این‌گونه پیشینه به این بحث کاملاً کارشناسانه دعوت می‌شود؟ طاقت نه کدام مورخ است، نه جامعه‌شناس و نه هم کارشناس مسایل اجتماعی؛ پس چرا باید به این بحث دعوت شود؟! جنرال طاقت هنگام حاکمیت کمونیست‌ها که عامل بیشتریت ویرانی و کشتار گروهی در افغانستان هستند، رییس امنیت ولایت پکتیا بود. این خود کافی‌است برای شناخت و دید ملی(!) طاقت. در حاکمیت همین "رفقا" مردم افغانستان هزار درد و رنج و بی‌وطنی و کشتار را دیدند. نکوهش طاقت به این معنا نیست که احساس وطندوستی کوچکترین کارمند دوران حاکمیت خلقی‌ها را زیر سوال ببریم. اما دست کم کنش‌ها و موقف‌گیری‌های سران این حزب که ثبت تاریخ شده و هنوز هم اسناد و شواهد موجود است، هیچگاه نمی‌تواند ایشان را وطندوست و مردم‌دوست دانست. دعوت این‌گونه افراد و اشخاص به بحث‌های جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی مردم را در مورد نیات و برنامه‌های تلویزیون‌ها بدگمان خواهد ساخت که به قدر کافی بدگمان هم ساخته است.

افغان‌ها و حل مسأله هویت ملی

در افغانستان طوریکه یادآوری شد، ریشه‌های هویت اسلامی تا ملی بیشتر ژرف‌تر و مورد استقبال مردم است. این را نباید چنین پنداشت که گویا مردم هویت ملی شان‌را نمی‌پذیرند، مردم افغانستان هویت ملی "افغان" را پذیرفته اند، اما با درنظرداشت مثال‌های بی‌شمار هویت اسلامی ریشه‌دارتر است تا هویت ملی. این هویت اسلامی مربوط به تمامی مردم افغانستان بدونِ یک اقلیت خیلی محدود اهل هنود افغان که ایشان در هویت افغان شریک اند و مانند دیگران حقوق و وجایب یکسان دارند.

اروپایی‌ها زمانی نیازمند ناسیونالیسم شد که راهی دیگری یک‌پارچگی نداشتند؛ مگر ما دارای یک دین غنی، همه‌گیر، همه‌پذیر و متحدکننده هستیم که در تمامی برهه‌های از تاریخ مردم این مرز و بوم را متحد و یک‌پارچه نگه داشته است. مشکل افغانستان مانند دیگر کشورهای اسلامی اینست که یک اقلیت خیلی کوچک زیر عنوان "روشنفکران" بدون شناخت جامعه شان، دنباله‌رو ارزش‌های غربی اند و همان نسخه‌های نجات را برای افغانستان پیشنهاد می‌کنند. از ۲۰۰۱ بدینسو مقوله "ملت‌سازی" تکرار می‌شود، بدون این‌که نظری به تاریخ گذشته افغانستان بیفگنند که آیا ما با مشکل وحدت ملی مواجه بوده‌ایم یا خیر؟! آیا مشکل افغانستان قومی است یا دیگر مسایل؟! آیا هر الزامی‌است که هر کشوری پس از جنگ باید از مرحله "ملت سازی" بگذرد؟! تنها باورهای دینی افغان‌ها به حد ریشه‌ی مردمی دارند و مستحکم اند که شهروندان دیگر کشورهای اسلامی را "برادر" خطاب می‌کنند چه رسد به هم‌وطنان خویش.

هویت ملی "افغان" در افغانستان همه‌پذیر است. ذکر این هویت در شناسنامه یا عدم ذکرش نمی‌تواند این هویت را از مردمش بستاند. هویت ما در داخل و خارج افغانستان "افغان" است. اگر یک اقلیت خیلی محدود این هویت را نمی‌پذیرد، نیازی به تصادم و اختلاف نیست. جالب اینست که همین‌های که مخالف این هویت هستند و هویت "افغان" را در تقابل با خلقت شان می‌پندارند، تعداد زیاد شان دارای شهروندی کشورهای اروپایی و غربی اند! هویت ملی نشان‌گر رابطه یا وابستگی فرد با یک دولت است. این هویت بیشتر سیاسی است تا خلقتی و فطری. هزارها افغان پشتون، تاجک، هزاره و غیره دارای شهروندی کشورهای آمریکا و انگلستان و فرانسه اند. این شهروندی‌ها به معنای رابطه‌ی این افراد با آن کشورها است. به هیچ‌یک ایشان در شهروندی‌های شان هویت‌های اتنیکی شان ذکر نشده و کسی هم سوال نکرده که چرا به اصطلاح از خلقت مان چشم‌پوشی می‌شود! آن‌هایی‌که شهروندی بقیه کشورها را با کمال افتخار و با هزار تکلیف و تلاش به‌دست می آورند، سوال خلقت شان به‌وجود نمی‌آید و وقتی مسأله‌ی هویت ملی "افغان" بلند می‌شود در اینجا چرا مسأله خلقت با این مسأله کاملاً سیاسی مطرح می‌شود؟!

متأسفانه پاسخ این پرسش در گرو نیات شوم حلقات وابسته به بیگانه‌ها است که نمی‌خواهند گواه یک افغانستان متحد و یک‌پارچه باشند. ریشه‌ی مسأله به اصطلاح "بحران هویت" در افغانستان لیبرال فاشیست‌های هستند که رسانه‌های ویژه بیشتر تلاش دارند تا آجندهای ایشان را مشکل مردمی و ملی جلوه دهند. در حالیکه رابطه ایشان با ملت و با متن جامعه کاملاً بُریده است. این‌ها در کنه ملت جایگاهی ندارند.

کوتاه‌سخن این‌که افغان‌ها متحد اند. یک‌دست و یک‌پارچه هستند. یکپارچگی اسلامی تا وحدت ملی مستحکم‌تر است. هدف ما از وحدت ملی جلوگیری از فروپاشی جامعه و پاسداری از یک‌پارچگی مردم است. فقط در همین حد باید ارج‌گذاشته شود. این مأمول نخست توسط وحدت اسلامی به‌وجود آمده می‌تواند؛ هویت ملی ممد خوب شده می‌تواند، اما اگر کسی نمی‌پذیرد، می‌توانند اختلاف داشته باشد، ولی این اختلاف نباید تعمیم شود و ملی و مردمی جلوه داده‌شود. برخورد احساساتی و جزمی با این‌چنین تفکرها می‌تواند به وحدت و یک‌پارچگی مردم زیان برساند.

د شوروي د يرغل يو څو کم ليدل شوي انځورونه

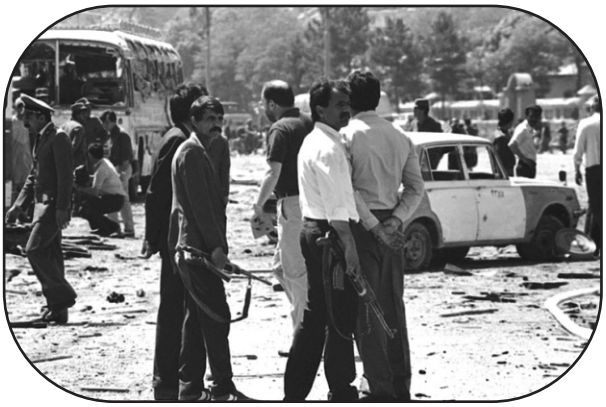

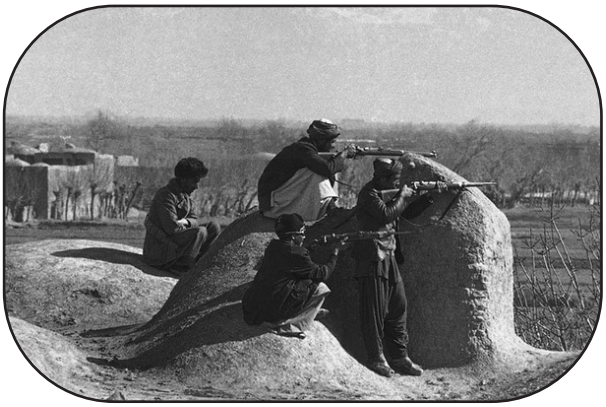

هفته نامه
بجز اصلاح اراده دیگری ندارم
اصلاح ملی
د اسلام د اصیل فهم منبر

- اصلاح ملی در ویرایش مطالب دست باز دارد.
- مطالب آمده مسترد نمی شود.
- مطالب منتشره بیانگر آرای نویسنده گان است.

شعار ما

اصلاح فرد، خانواده و جامعه.
تأمین عدالت اجتماعی و قانونیت در کشور.
ترقی و انکشاف همه جانبهء افغانستان.

کابل د کارتن جوړولو فابریکه
Kabul Packages

د هر ډول او سایز کارتن جوړونکی

پته: د بګرامیو نساجي فابریکې څنګ ته د کابل د کارتن جوړولو فابریکه
تیلیفون: ۰۷۰۰۲۷۶۱۷۳ _ ۰۷۹۹۳۱۵۸۰۰ _ ۰۷۹۹۷۳۹۵۷۱
E-mail:kabulpackages786@yahoo.com

مرکز تشخیصیه
لابراتوار طبی سفیر

Safir Medical Laboratories

لابراتوار طبی سفیر
یک نام مطمئن در عرصهٔ
اجرا معاینات معیاری لابراتواری

هرنوع معاینات لابراتواری از قبیل
بیوشیمی، سیرولوژی، روتین خون، ادرار،
مواد غایطه، TFT,Semin Analysis
پتالوژی و کلچر با سامان و لوازم مجهز
و مدرن لابراتواری توسط دوکتوران و تکنالوجستهای
مجرب با معیارات لابراتواری اجرا میگردد.

Safir Medical Laboratory Diagnostic Center

آدرس:
کابل، منزل دوم سپین زر پلازه،
نزدیک سینما بهارستان کارته پروان.
۰۷۹۹۱۵۲۳۲۹-۰۷۷۲۱۲۸۵۸۳
غزنی: منزل دوم اپارتمان دوم
فرخی هوتل بازار صرافی شهر غزنی
۰۷۰۰۹۲۸۴۹۸
لغمان: شهر مهتر لام بابا، مقابل ریاست برق
مارکیت حاجی طاؤس
۰۷۹۹۸۷۸۴۲۳ - ۰۷۷۸۴۵۵۷۷۸
Email:
safirlab_kbl@yahoo.com

مژده برای علاقمندان کتاب

کتاب، دروازه ای است به سوی جهان گسترده دانش و معرفت. کتاب، همچون خورشید، فضای زندگی را روشن می کند و به همگان نور، شور و گرما می بخشد. کتاب، مثل باران بر سرزمین دل ها می بارد و اندیشه ها و کردارها را رونق، زیبایی و طراوت می دهد و انسان را به بلندای علم و دانش می رساند.
جمعیت اصلاح افغانستان به غرض بلند بردن سطح علمی ومعلوماتی هموطنان عزیز کتابخانه ی به نام سیدجمال الدین افغان را تأسیس کرده و این کتابخانه در خدمت شما عزیزان است و می توانید از این فرصت استفاده کنید. این کانون کتاب با بخش های:

- تفسیر و علوم قران
- حدیث و اصول حدیث
- فقه و اصول فقه
- تربیت و دعوت
- سیرت نبی علیه السلام و سیرت صحابه رضی الله عنهم
- داستان انبیاء علیهم السلام
- عقیده و فکر
- تزکیه و تصوف
- زن وخانواده
- اقتصاد
- طب
- انجنیری
- جغرافیه و تاریخ
- ادیان و مذاهب
- معاجم
- کمپیوترساینس
- ژورنالیزم
- زراعت و دامداری
- سیاست
- حقوق
- زبان و ادبیات
- روان شناسی
- جامعه شناسی
- دایرة المعارف
- شخصیت ها
- و...

استفاده از کتابخانه رایگان است

فرصتی است برای شما در تحقق آرزوهای شما؛ بیایید از این فرصت طلایی برای رفع عطش علمی خود استفاده نماییم و به بلندای علم و دانش قدم گذاریم.

اوقات استفاده از کتابخانه سیدجمال الدین افغان:
این کتابخانه از ساعت ۸:۰۰ صبح – ۵ عصر در خدمت شماست
روزهای شنبه خاص برای خانمها

آدرس: خوشحال مینه؛ عقب بلاک های شاداب ظفر، کوچه اصلاح، کتابخانه سیدجمال الدین افغان. شماره تماس: ۰۷۰۰۱۷۲۴۵۶

104.3 FM
رادیو صدای اصلاح

کابل
کندز
بغلان
جلال اباد

اعلانات شما را می پذیریم

هفته نامه اصلاح ملی
در ۲۸ ولایات کشور به تیراژبلند توزیع می گردد
اصلاح انلاین
پر بیننده ترین صفحه انترنتی افغانی
www.eslahonline.net

رادیو صدای اصلاح 104.3 FM
با ۱۶ ساعت نشرات در شب و روز
شماره تماس: ۰۷۷۳۸۹۰۹۵۰